

PERHON KUNTA

OSAVUOSIKATSAUS 1.1.-30.4.2023

Korpijärven ranta keväällä 2023.

Kuva: Jasmin Alanko

SISÄLLYSLUETTELO

1. KATSAUS ALKUVUOTEEN 2023.....	1
2. KOKO KUNTAKONSERNI.....	15
3. KÄYTTÖTALOUSOSA.....	19
3.1. KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ.....	19
3.2. SIVISTYSLAUTAKUNTA	30
3.3. HYVINVOINTILAUTAKUNTA	40
3.4. TEKNINEN LAUTAKUNTA	46
3.5. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	55
4. INVESTOINNIT.....	58
5. SIOITUSTOIMINTA.....	59
6. ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	60
TILINPÄÄTÖSENNUSTE.....	64

1. KATSAUS ALKUVUOTEEN 2023

Keskeiset tapahtumat 1-4 / 2023

Alkuvuoden aikana keskityttiin vahvasti talouden tasapainottamiseen. Talouden tasapainottamisohjelmaa rakennettiin tammikuusta lähtien laajalla työryhmällä, valtuuston seminaarityöskentelyllä sekä viranhaltijavalmistelulla. Valtuusto vahvisti huhtikuun kokouksessaan tasapainotustyöryhmän ehdotuksen, jonka tavoitteena on saada vuoteen 2025 520.000 euroa säästöä kunnan käyttötalousmenoista.

Valtuusto korotti kaukolämpömaksua ajalle 1.3.-30.6.2023. Valmistelu jatkui teknisellä osastolla kevään aikana ja huhtikuun kokouksessa valtuusto vahvisti uuden, toistaiseksi voimassa olevan kaukolämmön kulutusmaksun 1.7.2023 alkaen.

Koulupiirijakojen uudelleen järjestelyt olivat käynnissä alkuvuoden ajan. Kunnanhallitus käynnisti 16. tammikuuta yhteistoimintaneuvottelut liittyen Perhon alakoulujen koulupiirien yhdistämiseen ja Oksakosken koulun lakkauttamiseen. Neuvottelut päätettiin kunnanhallituksen päätöksellä 13.2., ja neuvottelutuloksena todettiin, ettei kenenkään neuvotteluiden piirissä olevien nykyiset tehtävät muutu neuvotteluiden pohjalta. Työnantaja ja henkilöstö olivat saavuttaneet yhteisen näkemyksen neuvottelun lopputuloksesta työnantajan neuvotteluesityksen mukaisesti. Valtuusto yhdisti helmikuussa alakoulujen piirit yhdeksi oppilaaksiottoalueeksi. Lisäksi Oksakosken koulu lakkautettiin lukuvuoden 2022-2023 lopussa.

Kunnanhallitus vahvisti henkilöstön omaehtoiseen liikkumiseen työaikana liittyvät liikkumissuunnitelmat, ja sen, että henkilöstön on mahdollista liikkua omaehtoisesti työaikana sovittujen sääntöjen ja menettelytapaohjeistuksen mukaisesti. Hyvinvointisuunnitelma vuoteen 2024 saakka vahvistettiin valtuustossa.

Kunnanhallituksella ja valtuustolla oli useita nimeämisiä eri toimielimiin eropyyntöjen vuoksi. Lisäksi oli useita lausuntoja erilaisista kaavaluonnoksista, mm. tuulivoimakaavoitukseen liittyen.

Vaasan hallinto-oikeus kumosi kunnanhallituksen päätöksen 13.1.2020 § 10, koska päätös oli syntynyt esteellisyyden vuoksi virheellisessä järjestyksessä.

Kunnanhallitus käsitteli tilinpäätöksen ja henkilöstökertomuksen 27.3.2023 ja lähetti ne tilintarkastajien tarkastettavaksi. Hallintosääntöä päivitettiin rakennustarkastajan tehtävien ja toimivallan osalta. Lisäksi käsiteltiin ja vahvistettiin useita Perhon kunnan organisaation ohjeita.

Kunnanhallitus aloitti huhtikuussa yhteistoimintaneuvottelut alakoulujen johtamisjärjestelmän muutoksesta. Kunta sai tiedon opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä valtionavustuksesta liikuntahallin rakentamiseen.

Sivistyslautakunnalla oli lautakunnan tavanomaisten asioiden lisäksi käsittelyssä tammi-huhtikuussa monia eri rekrytointeja käynnissä ja myös viranhaltijoiden

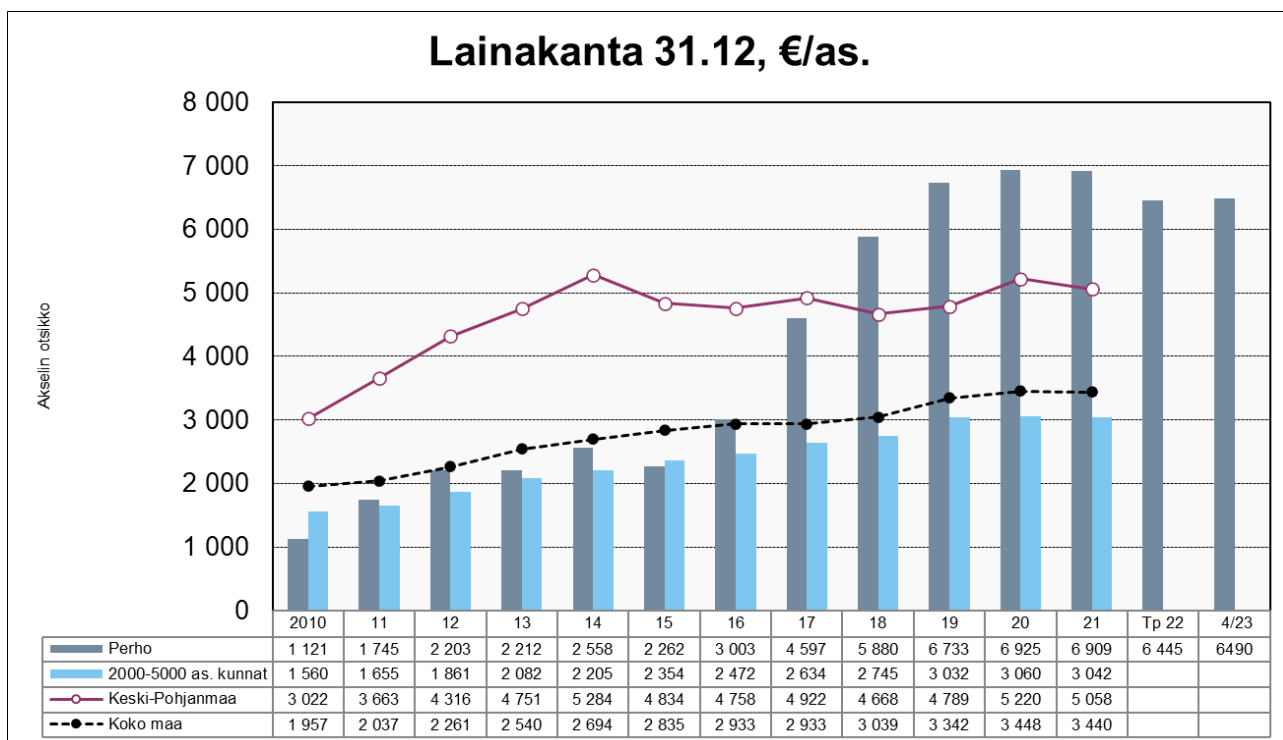
virkavapaa-anomuksia. Tekninen lautakunta käsitteli useita eri hankintapäätöksiä erilaisista teknisen osaston käyttämistä palveluista ja mm. maa-aineshankinnoista. Hyvinvointilautakunnan toiminnassa korostui hankkeiden valmistelu ja erilaisten tapahtumien järjestely.

Kunnan kaikkien toimielinten pöytäkirjat ja kokousasioiden päätökset on nähtävillä kunnan nettisivuilla:

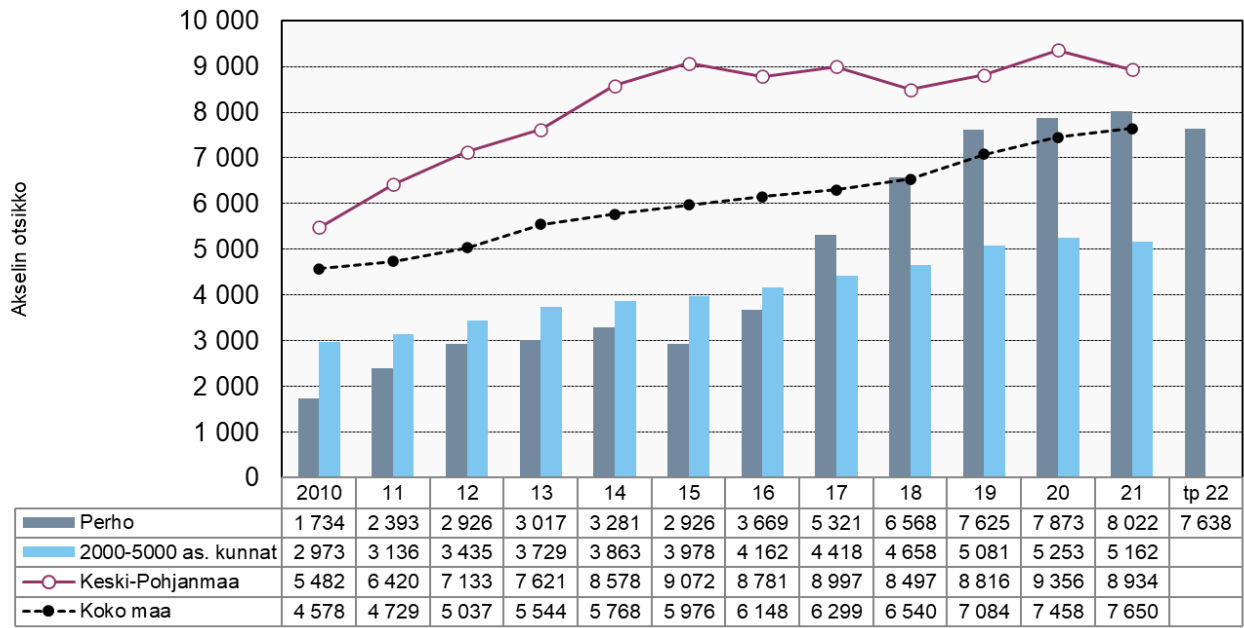
https://dynastyjulkaisu.kase.fi/D10_Perho/cgi/DREQUEST.PHP?page=meeting_frames

Vuosikate Vuosikate on positiivinen alkuvuoden osalta + 0,493 milj. euroa, (ed. vuoden vastaava luku oli 0,496 milj. €). Vuosikatteella pitäisi rahoittaa investointeja ja lainoja. Investointeihin on kulunut alkuvuodesta 45.489 euroa. Aikaisempina vuosina otettuja lainoja on lyhennetty 8.267 euroa.

Lainat Huhtikuun lopussa kunnan lainakanta on 17,089 milj. €,6.490 €/asukas. Tilinpäätöksessä 2022 kunnalla oli lainaa 17,097 milj. euroa; asukasta kohden 6.444 euroa. Huhtikuun lopussa kunnalla ei ollut lyhytaikaista kuntatodistuslainaa.

Konsernin lainakanta 31.12., €/as.

Verotulot ja valtionosuudet

Tuloveroprosentti on 8,86 %. Verotulokohtaan on talousarviossa ennakoitu 4,896 milj. €, Kuntaliiton huhtikuun 2023 veroennusteen mukaan Perhon kunnan verotulot v. 2023 olisivat 5,017 milj. €.

Verotuloja on saatu alkuvuodesta 1,066 milj. € vähemmän verrattuna ed. vuoden vastaavaan aikaan; kunnallisverotuloja 865 206 € vähemmän, yhteisöverotuloja 162 459 € vähemmän ja kiinteistöverotuloja 38.453 € vähemmän.

Vuoden 2023 talousarviossa valtionosuuksiksi on arvioitu 5,665 milj. €. OKM:n myöntämä valtionosuus tullaan tarkistamaan vuoden lopussa oppilasmäärien mukaiseksi.

Nuoriso- ja vapaa-aikatoimeen on saatu alkuvuodesta hankerahoituspäätöksiä, joihin osaan on valtuusto myöntänyt lisätalousarvion kunnan omarahoitusosuutta varten. Näiden hankkeiden toteutus vuoden 2023–2024 aikana.

Kuntaliiton julkaisema veroennuste, elokuu 2022

Perho

S 1 000 €

0

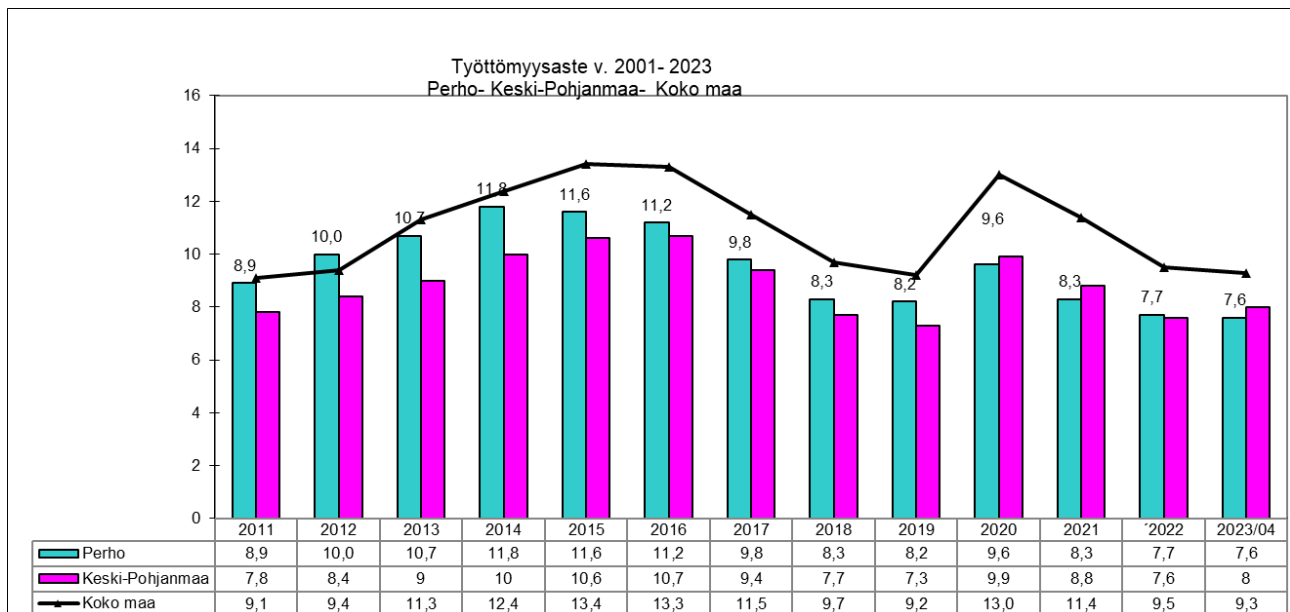
Yhteenveto							
TILIVUOSI	2021	2022	2023**	TA 2023	2024**	2025**	2026**
Verolaji							
Kunnallisvero	6 639	6 745	3 358	3 340	3 337	3 330	3 408
<i>Muutos %</i>	3,5	1,6	-50,2		-0,6	-0,2	2,3
Yhteisövero	1 061	1 070	696	707	591	631	662
<i>Muutos %</i>	47,2	0,9	-35		-15,1	6,8	5
Kiinteistövero	818	879	964	849	969	969	969
<i>Muutos %</i>	8,7	7,4	9,6		0,6	0	0
VEROTULO KIRJATTAVA	8 517	8 695	5 017	4 896	4 897	4 930	5 039
<i>Muutos %</i>	8	2,1	-42,3		-2,4	0,7	2,2

Toimintakate

Käyttötalouden ulkoiset menot ovat 3,950 milj. € pienemmät ja tulot 0,083 milj. € pienemmät ed. vuoteen verrattuna. Tästä syystä toimintakate on 3,867 milj. € ed. vuotta parempi. Edellä mainittu johtuu hyvinvointialueuudistuksesta ja kunnalta poistuneista kuluista. Toimintakatteen toteutuminen on huhtikuun lopussa yli talousarvion.

Väestö ja työllisyys

Asukasluku kuukausittain 2023, ennakkotieto														
Lähde: Tilastokeskus														
31.12.2022	2023											Muutos		
	Tamm	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu (vrt. 2022)	%	
Halsua	1052	1047	1042	1033	1027								-25	-2,4 %
Kaustinen	4198	4195	4193	4196	4193								-5	-0,1 %
Lestijärvi	695	686	682	684	684								-11	-1,6 %
Perho	2653	2646	2647	2641	2633								-20	-0,8 %
Toholampi	2903	2903	2907	2908	2904								1	0,0 %
Veteli	2946	2950	2952	2957	2949								3	0,1 %
Kaustisen seutukunta	14447	14427	14423	14419	14390	0	0	0	0	0	0	0	-57	-0,4 %
Kase (pl. Perho)	11794	11781	11776	11778	11757	0	0	0	0	0	0	0	-37	-0,3 %
Kannus	5352	5338	5326	5324	5325								-27	-0,5 %
Kokkola	48006	47994	48003	48012	48034								28	0,1 %
Kokkolan seutukunta	53358	53332	53329	53336	53359	0	0	0	0	0	0	0	1	0,0 %
													0	
Keski-Pohjanmaa	67805	67759	67752	67755	67749	0	0	0	0	0	0	0	-56	-0,1 %
K-P:n osuus koko maasta, %	1,219	1,218	1,217	1,216	1,216								-0,003	
KOKO MAA	5563970	5564890	5566164	5569822	5571439								7469	0,1 %

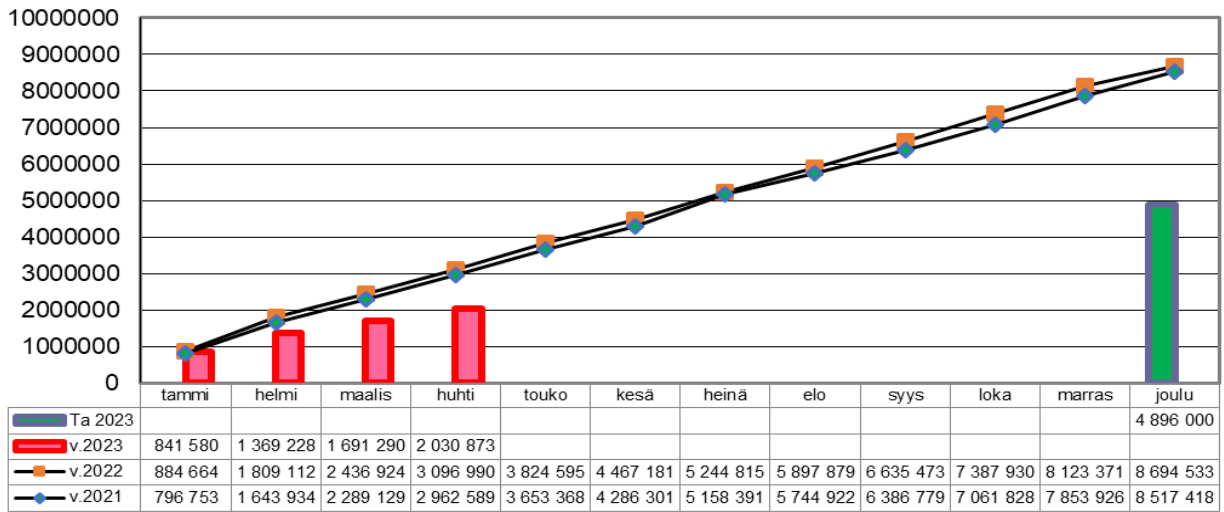
Työttömyysaste on raportointikaudella laskenut Perhossa tammikuun 10,8 %:sta (vuosi ka) huhtikuun 7,6 %:iin. Työttömänä oli tammikuussa 106 henkilöä ja huhtikuun lopussa 75 henkilöä.

PERHON KUNTA						
TUOSLASKELMA 1.1.-30.4.2023, ulkoinen						Käyttö keskim. 33,3%
	Ta 2023	Tot. 1-4/2023	Käyttö-%	Tot. 2022/1-4	TP 2022	Käyttö 2022 1-4 /tp 22
Toimintatuotot						
Myyntituotot	992 000	280 234	21,8	400 074	1 477 211	27,1
Maksutuotot	133 450	26 944	20,2	38 484	116 059	33,2
Tuet ja avustukset	472 700	11 122	2,4	20 491	285 283	7,2
Vuokratuotot	883 010	337 062	38,2	291 938	944 812	30,9
Muut tuotot	29 960	14 833	49,5	2 352	30 691	7,7
Toimintatuotot	2 511 120	670 196	26,7	753 339	2 854 056	26,4
Toimintakulut						
Palkat ja palkkiot	-5 996 530	-1 872 336	31,2	-1 944 284	-6 118 721	31,8
Henkilösivukulut	-1 545 000	-458 012	29,6	-508 385	-1 597 611	31,8
- Sv.korvaukset Kela, lf		27 693		48 336	138 448	
Henkilöstökulut	-7 541 530	-2 302 655	30,5	-2 404 333	-7 577 884	31,7
Palvelujen ostot						
Asiakaspalvelujen ostot	-118 940	-22 260	18,7	-3 934 800	-12 014 282	32,8
Muiden palvelujen ostot	-2 443 360	-1 070 503	43,8	-1 084 735	-2 802 585	38,7
Palvelujen ostot	-2 562 300	-1 092 763	42,6	-5 019 535	-14 816 867	33,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 385 200	-530 267	38,3	-447 023	-1 556 770	28,7
Avustukset	-354 390	-67 927	19,2	-79 845	-275 217	29,0
Vuokratulut	-152 210	-56 525	37,1	-52 898	-155 812	33,9
Muut kulut	-50 840	-1 265	2,5	2 232	-76 574	-2,9
Toimintakulut	-12 046 470	-4 051 402	33,6	-8 001 402	-24 459 124	32,7
Toimintakate	-9 535 350	-3 381 206	35,5	-7 248 063	-21 605 068	33,5
Verotulot	4 896 000	2 030 873	41,5	3 096 990	8 694 533	35,6
Valtionosuudet	5 665 380	1 894 576	33,4	4 557 196	13 673 179	33,3
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	155 100	42 838	27,6	129 037	235 326	54,8
Muut rahoitustuotot	15 000	37 411	249,4	18 911	181 103	10,4
Korkokulut	-194 000	-64 747	33,4	-23 581	-129 648	18,2
Muut rahoituskulut	-44 000	-66 356	150,8	-33 834	-660 990	5,1
Rahoitustuotot ja -kulut	-67 900	-50 854	74,9	90 533	-374 209	-24,2
Vuosikate	958 130	493 389	51,5	496 656	388 435	127,9
Poistot ja arvonalentumiset	-1 292 740	-408 156	31,6	-447 807	-1 338 466	33,5
Tilikauden tulos	-334 610	85 233	-25,5	48 849	-950 031	-5,1
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys					3 548	
Rahastojen lis (+) tai väh (-)	327 760				300 000	
Tilikauden ylijäämä / alij.	-6 850	85 233		48 849	-646 483	-7,6

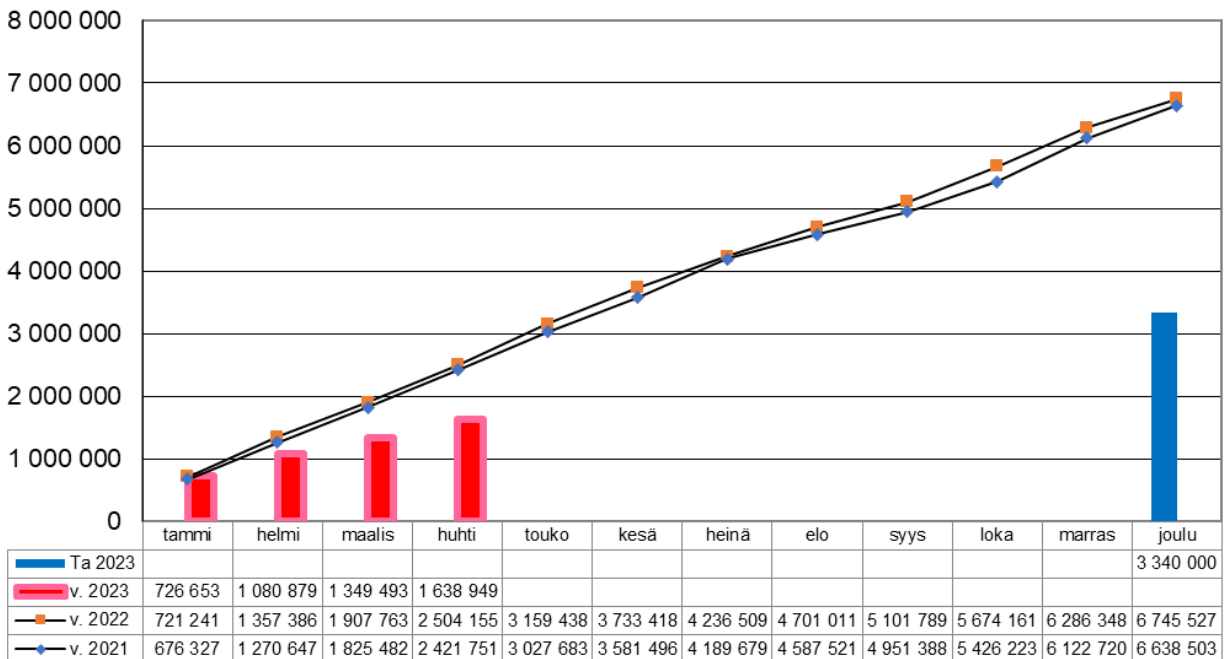

RAHOITUSLASKELMA 1.1.-30.4.2023, ulkoinen				
Toiminnan ja investointien rahavirta				
			Toteutuma	
	Tp 2022	TA 2023	4/2023	Käyttö %
Vuosikate	388 435	958 130	493 389	51,5
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	20 205	-25000	-8 694	
Toiminnan rahavirta	408 640	933 130	484 695	51,9
Investointimenot	-1 201 584	-5 245 000	-47 234	0,9
Rahoitusosuudet inv.men.	51 419	750 000		
Pysyvien vast. hyöd.myynti	30 462	25 000	10 389	
Investointien rahavirta	-1 119 703	-4 470 000	-36 845	
Toiminnan ja inv. rahavirta	-711 063	-3 536 870	447 850	
Lainakannan muutokset				
Pitkäaik. lainojen lis.	6 000 000	2 830 000		
Pitkäaik. lainojen vähennys	-6 390 982	-420 000	-8 267	
Lyhytaikaik. lainojen muutos	-1 000 000			
Lainakannan muutok.	-1 390 982	2 410 000	-8 267	
Muut maksuvalm. muutok.				
Toimeksiantojen varojen po mu	-7 647		5 267	
Vaihto-omaisuuden muutos	9 142			
Saamisten muutos	723 755	60 000	321 981	
Korottomien velkojen muutos	814 723		-370 953	
Muut maksuvalm. muutokset	1 539 973	60 000	-43 706	
Rahoituksen rahavirta	148 991	2 470 000	-51 973	
Rahavarojen muutos	-562 072	-1 066 870	395 877	
Rahavarat 31.12.	6 999 267		7 395 144	
Rahavarat 1.1	-7 561 339		-6 999 267	
Rahavarojen muutos	-562 072		395 878	

Verotulojen kertymä v. 2021-2023 kuukausittain
TP 2022: 177.114 € ed. vuotta enemmän.
Huhtikuu 2023: Kertynyt 41,5 % vuoden 2023 verotuloista

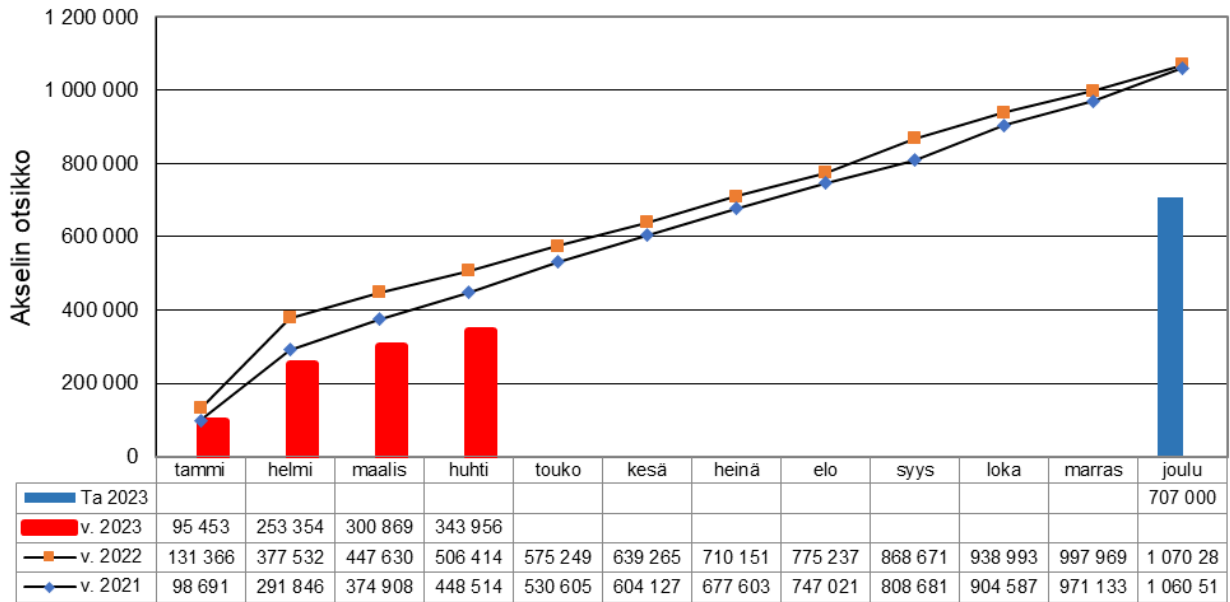
Kunnan tuloveron kertymä v. 2021-2023 kuukausittain
TP2022: 107.025 € ed. vuotta enemmän.
Huhtikuu 2023: 49,01 % talousarviosta

Yhteisöveron kertymä v. 2021-2023 kuukausittain

TP 2022: 9.762 € ed. vuotta enemmän

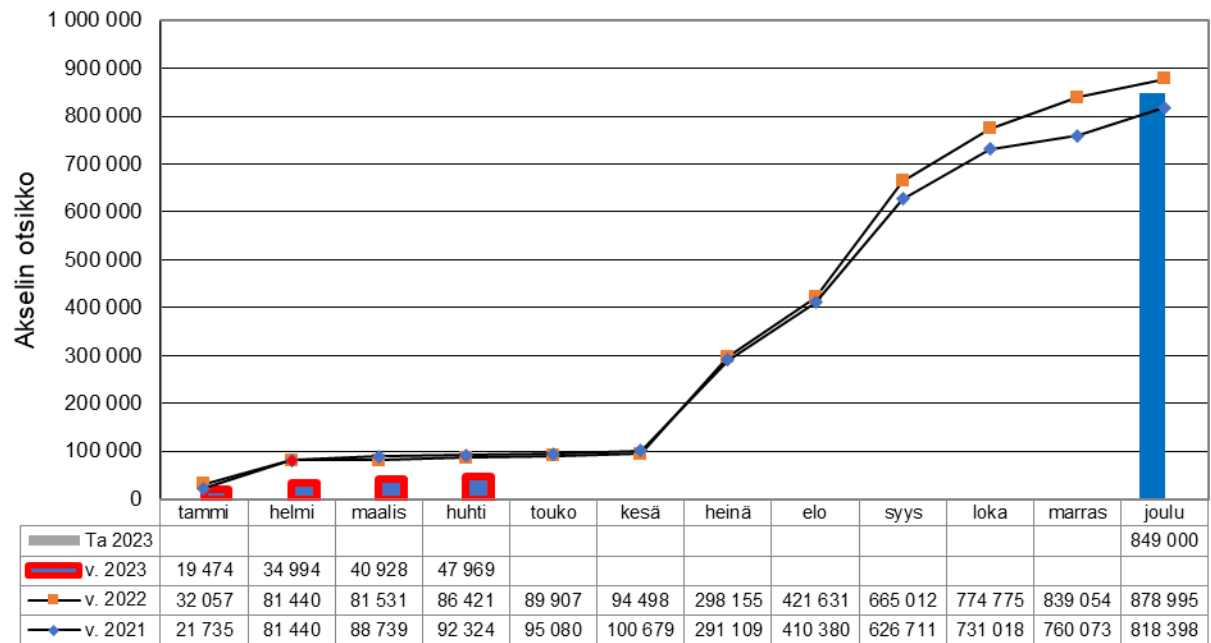
Huhtikuu 2023: 48,7 %:a talousarviosta

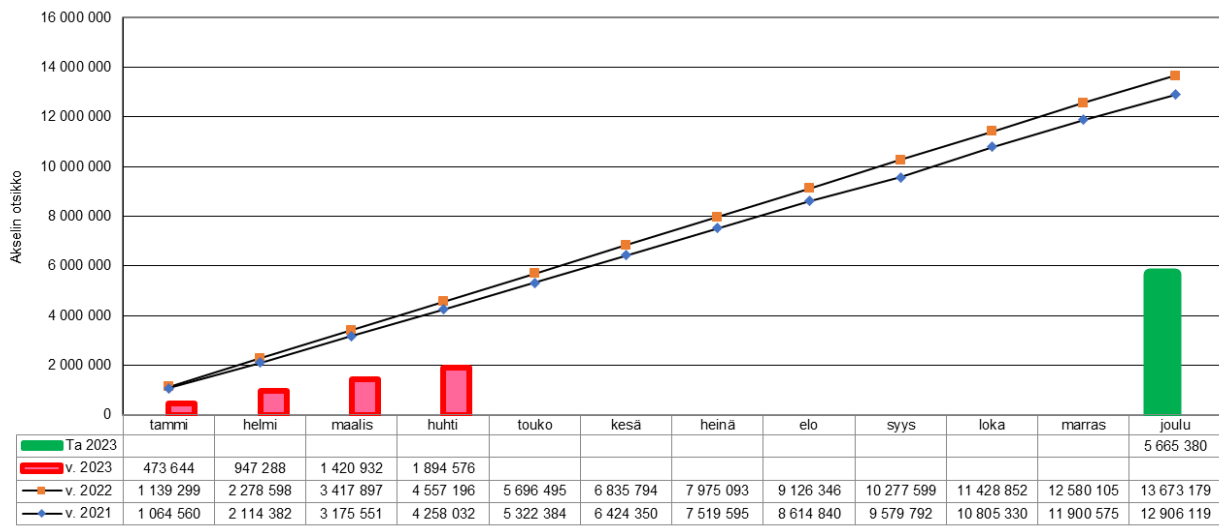
Kiinteistöveron kertymä v. 2021-2023 kuukausittain

TP 2022: 60.597 € ed. vuotta enemmän.

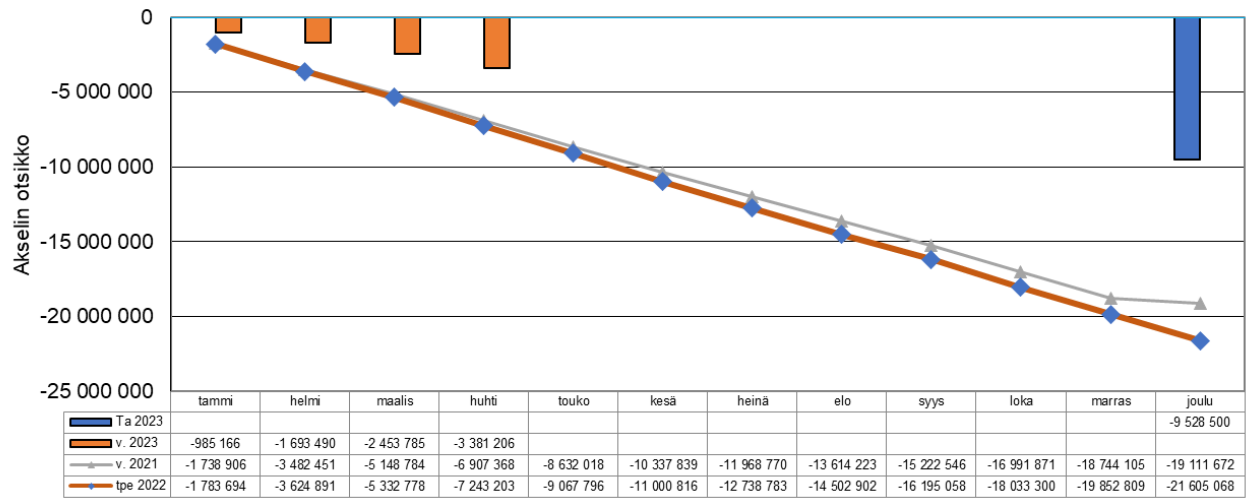
Huhtikuu 2023: 5,7 % talousarviosta

Valtionosuuksien kertymä 2021-2023
TP 2022: 0,767 milj. € ed. vuotta enemmän
Huhtikuu 2023: kertymä 33,4 % talousarviosta

Toimintakate 2021-2023
TP 2022: 2,493 milj. € ed. vuotta huonompi.
Huhtikuu 2023: 35,5 % ta:sta

2. KOKO KUNTAKONSERNI

Konserniyhtiöiden raportointi tapahtuu puolivuositain. ensimmäisen kerran kaudesta 1–6/2023 vuoden toisessa osavuositarkastuksessa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Kestävä kuntatalous	Käyttötalouden tasapainotus - toimintakulujen pienentyminen toiminnan tehostamisen kautta - VM:n kriisikuntakriteerit eivät täyty
Henkilöstön hyvinvointi paranee	Sairauspoissaolojen vähentäminen sairauspoissaolojen määrä
Henkilöstön työtyytyväisyys	Henkilöstökysely tehty ja analysoitu tutkimus
Ulkoinen kuntaimago paranee	Kunnan näkyvyyden lisääminen kerätään tilasto uutis- ja somenäkyvyydestä
Asukasmäärän kehitys	Kuntalaiskysely tehty ja analysoitu tutkimus
Työllisyys	Asukasmäärän lisääminen +50 henkilöllä asukasmäärän tilastointi
Positiivinen asenneilmapiiri ja kiitoskulttuuri	Työllisyyden lisääminen työttömyysasteen seuranta kuukausittain talousraportoinnissa
Ulkoinen kuntaimago	Henkilöstö- ja kuntalaiskyselyt tehty ja analysoitu tutkimus
Osallisuus ja kehittäminen	
Ympäristön viihtyvyys	

PERHON KEHITYSYHTIÖ OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on toimia kunnan alueella yritys- ja elinkeinotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi, sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen markkinoilla tapahtuvaa tilahallintaa. Kunnan elinkeinopolitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Perhon Kehitysyhtiö Oy pyrkii vastamaan esille nouseviin tilatarpeisiin proaktiivisesti.

Yhtiön hallitus käsitteli kokouksessaan 30.8.2022 §:ssä 34, yhtiön strategiaa ja totesi, että yhtiön strategia vastaa hyvin toukokuussa 2022 kunnanvaltuustossa hyväksyttyä Perhon kunnan strategiaa Perhon kunta 2022–2030 – Puheista tekoihin. Yhtiön hallitus päätti myös, että yhtiön toiminnassa keskitytään konkreettisiin toimenpiteisiin.

Yhtiön tulot muodostuvat yhtiön omistamien kiinteistöjen vuokra- ja kiinteistönmyyntituloista, sekä mahdollisista mainostornien kustannusten laskuttamisesta yhteistyökumppaneilta.

Perustehtävää toteutetaan tiiviissä yhteistyössä yritysten, Kosek Oy:n, elinkeinoelämän järjestöjen (Yrittäjät, MTK, kauppakamari ja Viexpo) ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Yritysten yhteistyön aktivoiminen	Kosek infot yrityksille ja toimialakohtaiset tapaamiset. Mittarina yhteensä 50 osallistujaa.	
Tapahtumat ja tilaisuudet	Yritysten aamukahvitilaisuudet. Mittarina 6 tapahtumaa ja yhteensä 50 osallistujaa.	
Tilahallinta	Yhtiön omistamien teollisuustonttien kunnostaminen rakentamiskelpoiseen kuntoon. Mittarina Myllykangas, tontti 3 ja Partakoski, tontti 2 rakentamiskelpoisia	
Työllisyyden hoito	Osaajatarve- ja ”piilotyöpaikkojen” kartoitus alueen yrityksissä. Mittarina kartoitus toteutettu.	

Riskit ja epävarmuustekijät

Perustehtävä	Riski-/epävarmuustekijä	Toimenpide
Verkostotyö	Kiinteistönhoidon ulkoistaminen ei onnistu kustannustehokkaasti, koska markkina ei toimi.	Pyritään löytämään kuntakonsernin lisäksi muuta asiakaskuntaa, jotta kysyntävolyymi on riittävä

Toimintaympäristön vahvistaminen	Yhtiön omistamien toimitilojen tarjonta ei vastaa kysyntään	Pyritään rakentamalla ja peruskunnostuksilla parantamaan tarjontaa

KIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen. Vuoden 2022 alusta toteutuva yhtiöittäminen siirtyy pääosa kuntakonsernin omistamista vuokra-asunnoista Kiinteistö Oy Perhon Kartanon toiminnaksi. Olemassa olevien kiinteistöjen osalta vuokratasot tarkastetaan siten, että vuokra ei sisällä kunnan kompensatiota ja on markkinalähtöinen. Kunnan asuntopolitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Kiinteistö Oy Perhon Kartano pyrkii vastaamaan esille nouseviin vuokra-asunto tarpeisiin proaktiivisesti.

Yhtiöllä on vuokra-asuntoja Möttösessä, Kirkonkylällä ja Oksakoskella.

PERHON OPISKELIJA-ASUNNOT OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY RIVIHIEKKA

Kunnan 65,9 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA

Kunnan 60 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

	Asuntojen lkm	Vuokra €/m2	Sis. lämpö	Lämmitysmuoto
Kiinteistö Oy Perhon Kartano				
- Eeronkuja 2-4, rak. 1988-9	15	7,64	x	kaukolämpö
- Kiveläntie 855, rak. 2009	2	8,00	x	maalämpö
- Kiveläntie 855, rak. 1990-91	10	5,25		sähkölämmitys
- Keskustie 12, rak. 1977	10	7,23	x	kaukolämpö
- Kinniäntie 2-4, rak. 1982-84	19	7,15	x	kaukolämpö
- Jaakonkuja 6, rak. 1992-98	14	8,10	x	kaukolämpö
- Kalliontie 2, rak. 1986	5	6,08		sähkölämmitys
- Lehdontie 3, rak. 1989	8	6,06	x	kaukolämpö

- Mäntykuja 4, rak. 2004	2	8,60		sähkölämmitys
- Vehmassuontie 16a, rak. 1989	5	7,00	x	kaukolämpö
- Vehmassuontie 16b, rak. 2018	5	10,00	x	kaukolämpö
Perhon Opiskelija-asunnot Oy Riihikankaantie 1, rak 2005	7	8,50 – 9,50	x	maalämpö
As Oy Rivihiekka Tuomaankuja 2, rak 1985-1992 kunta omistaa 65,9 % yksityisillä 34,1 %	yht. 9 6 3	5,25		sähkölämmitys
As Oy Perhonjokiranta Vehtarinkuja 6 kunta omistaa 60 % yksityisillä 40 %	yht. 5 3 2	10,00	x	kaukolämpö
Yhteensä kunnan omistamia	111			

KONSERNIN ASUNTOYHTIÖT KOKONAISUUTENA

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toimenpide
Kuntalaisten hyvinvointi Sujuvuudella taloushyötyjä	Kohtuuhintaiset ja viihtyisät vuokra-asunnot Huonokuntoisimpien asuntojen peruskunnostaminen Kiinteistöhoitoon panostaminen Mittarina positiivinen asiakaspalaute ja käyttöasteet (95 %) Hallinnon toiminnan vakiinnuttaminen	

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1. KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

<i>ulkoiset</i>	TP 2021	Tp 2022	TA 2023	Tot. 1-4	Käyttö-%
Toimintatuotot	184.499	217.720	209.000	57.270	27,4
Toimintakulut	-13.136.244	-14.020.642	-2.167.790	-671.506	31,0
Toimintakate	-12.951.745	-13.802.922	-1.958.790	-614.235	31,4
Poistot ja arvonalent.	-27.375	-23.116	-20.380	-6.322	31,0

= valtuustoon nähden sitova erä

TULOSLASKELMA 1.1.-30.4.2023					
			käyttö keskim. 33,3 %		
<i>Ulkoinen</i>	Ta 2023	Tot. 1-4/2023	Käyttö-%	Tot 1-4/2022	Tp 2022
10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
Toimintatuotot	2 800			5 025	5 025
Toimintakulut	-6 420	-3 564	55,5	-4 798	-6 821
Toimintakate	-3 620	-3 564	98,5	227	-1 796
20 TARKASTUSLAUTAKUNTA					
Toimintakulut	-28 550	-8 398	29,4	-6 915	-22 157
Toimintakate	-28 550	-8 398	29,4	-6 915	-22 157
10 YLEISHALLINTOPALVELUT					
Toimintatuotot		87			520
Toimintakulut	-686 940	-226 271	32,9	-228 816	-641 949
Toimintakate	-686 940	-226 184	32,9	-228 816	-641 429
20 TUKIPALVELUT					
Toimintatuotot	81 200	676	0,8	6 089	70 306
Toimintakulut	-818 700	-280 611	34,3	-271 519	-761 801
Toimintakate	-737 500	-279 935	38,0	-265 430	-691 495
30 TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN					
Toimintatuotot		817		1 574	9 699
Toimintakulut	-151 950	-34 264	22,5	-44 788	-145 311
Toimintakate	-151 950	-33 447	22,0	-43 214	-135 612
40 ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-296 830	-68 517	23,1	-173 808	-402 108
Toimintakate	-296 830	-68 517	23,1	-173 808	-402 108
50 YHTEISTOIMINTA- JA KUNTAOSUDET, SOITE JA YMP. TERV.HUOLTO					
Toimintakulut	-132 900	-44 320	33,3	-3 931 664	-11 989 951
Toimintakate	-132 900	-44 320	33,3	-3 931 664	-11 989 951
60 MAA- JA METSÄTILAT					
Toimintatuotot	125 000	55 690	44,6		132 171
Toimintakulut	-45 500	-5 561	12,2	-3 650	-50 545
Toimintakate	79 500	50 129	63,1	-3 650	81 626
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	209 000	57 270	27,4	12 688	217 721
Toimintakulut	-2 167 790	-671 506	31,0	-4 665 958	-14 020 643
Toimintakate	-1 958 790	-614 235	31,4	-4 653 270	-13 802 922

TULOSLASKELM A 1.1.-30.4					
			käyttö keskim. 33,3 %		
<i>Ulkoinen ja sisäinen</i>	Ta 2023	Tot. 1-4/2023	Käyttö-%	Tot 1-04/2022	Tp 2022
10 KE SKU SVAALILAUTAKUNTA					
Toimintatuotot	2 800		0,0	5 025	5 025
Toimintakulut	-9 420	-4 653	49,4	-4 798	-6 821
Toimintakate	-6 620	-4 653	70,3	227	-1 796
20 TARKASTUSLAUTAKUNTA					
Toimintakulut	-28 550	-8 398	29,4	-8 814	-23 817
Toimintakate	-28 550	-8 398	29,4	-8 814	-23 817
10 YLEISHALLINTOPALVELUT					
Toimintatuotot		87			520
Toimintakulut	-799 550	-264 124	33,0	-259 366	-735 916
Toimintakate	-799 550	-264 037	33,0	-259 366	-735 396
20 TUKIPALVELUT					
Toimintatuotot	843 860	289 762	34,3	279 076	792 031
Toimintakulut	-823 480	-283 413	34,4	-274 106	-768 915
Toimintakate	20 380	6 349	31,2	4 970	23 116
30 TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN					
Toimintatuotot		817		1 574	9 699
Toimintakulut	-161 080	-35 288	21,9	-45 055	-154 530
Toimintakate	-161 080	-34 470	21,4	-43 481	-144 831
40 ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-326 250	-79 670	24,4	-178 186	-423 619
Toimintakate	-326 250	-79 670	24,4	-178 186	-423 619
50 YHTEISTOIMINTA- JA KUNTAOSUUEDET, SOITE JA YMP. TERV.HUOLTO					
Toimintakulut	-132 900	-44 320	33,3	-3 931 664	-11 989 951
Toimintakate	-132 900	-44 320	33,3	-3 931 664	-11 989 951
60 MAA- JA METSÄTILAT					
Toimintatuotot	125 000	55 690	44,6		132 171
Toimintakulut	-45 500	-5 561	12,2	-3 650	-50 545
Toimintakate	79 500	50 129	63,1	-3 650	81 626
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	971 660	346 357	35,6	285 675	939 446
Toimintakulut	-2 326 730	-725 426	31,2	-4 705 638	-14 154 114
Toimintakate	-1 355 070	-379 069	28,0	-4 419 963	-13 214 668

Vaalit

Tilivelvollinen Keskusvaalilautakunta

Vaalien tehtävänä on vaalilain mukaisesti järjestettävät vaalipalvelut Perhon kunnassa. Tehtävänä on mm. yleisen ennakoäänestyksen, laitos- ja kotiaäänestyksen sekä varsinaisen vaalipäivän äänestyksen järjestäminen, äänestystuloksen laskenta ja vahvistus, tiedottaminen sekä vaaliorganisaation koulutus.

Vuonna 2023 huhtikuussa on eduskuntavaalit ja v. 2024 on presidentinvaali ja Euro-parlamenttivaalit.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentinvaaleissa ja euro-parlamenttivaaleissa sekä ensimmäisissä aluevaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Tunnusluvut	Ta 2021	Tot. 2022	Tot. 2023	Ts 2024
Vaalit/ äänestysprosentti				
Äänioikeutettujen määrä	1880	1861	1998	
Eduskuntavaalit/ äänestys-%			68,7 %	
Presidentinvaalit				x
Kuntavaalit	59,70 %			
EU-vaalit				x
Aluevaalit		59,6		

Toteutuminen 1.1.-31.4.2023

Eduskuntavaalit toimitettiin virheettömästi. Oikeusministeriön korvaus vaalien järjestämisestä vahvistetaan myöhemmin vuoden 2023.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunta arvioi, onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kuntalain 84 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee valvoa luottamushenkilöiden sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan tulee perustua arviointisuunnitelmaan (121.4 §), joka voidaan tarkastuslautakunnan niin päättäessä antaa tiedoksi valtuustolle.

Tarkastuslautakunnan arviointityötä kehitetään myös jatkossa kunnan toiminnan tuloksellisuutta tukevaksi.

Tarkastustoimi

Tilivelvollinen: tarkastuslautakunta

Valtuuston valitsema tilintarkastaja kaudelle 2022–2023 on BDO Audiator Oy, ja vastuullisena tarkastajana toimii Tuula Ylikangas.

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-4
Määrätavoitteet:				
- tarkastuspäivät/v	15,8	15,9	12	5,8
- kokousten lukumäärä	7	8	10	3
Hallintokuntavierailut/ johdon tapaamiset	4	7	5	2

Toteutuminen 1.1.-30.4.2023

Kunnanvaltuusto päätti (13.12.2021 § 101), että hallinnon ja talouden tarkastuspalvelut v. 2022 – 2023 + optio v. 2024–2025 hankitaan Oy BDO Audiator Ab:ltä.

[Tarkastuslautakunnan sihteeripalveluja on ostettu BDO Audiatorilta 1.1.-30.4.2023 5,83 tuntia.](#)

Yleishallintopalvelut

Yleisjohto ja talous

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala, talous- ja hallintojohtaja Terhi Kultalahti

Tehtäväalue tuotetaan kunnanhallituksen alaisuudessa. Tehtäväalueeseen kuuluvat yleishallinnon palvelut (kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja toimikunnat, hallintopalvelut sekä toimisto-, talous- ja tietohallintopalvelut).

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valmistelee talouden sopeuttamisen vaatimat organisaatiomuutokset, valvoo eri toimielinten ja kuntakonsernin sekä liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista, edustaa kuntaa, käyttää puhevaltaa sekä antaa tarvittaessa ohjeita.

Kunnanjohtaja toimii viraston päällikkönä ja talous- ja hallintojohtaja yleishallinnon osastopäällikkönä, henkilöstöpäällikkönä ja palkka-asiamiehenä. Yleishallinto toimii kunnanjohtajan apuna kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston ratkaisovaltaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Kunnanjohtaja vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnallisesta edunvalvonnasta ja yhteistoimintaosuuksista (Kuntaliitto, Keski-Pohjanmaan liitto ym.), kunnan asioiden tiedottamisesta sekä työmarkkinatuen kuntaosuuksista.

Riskit: Työ on asiantuntijasidonnaista ja vastaa kunnan hallinnon tukipalveluista. Henkilöstömuutokset ja mahdolliset pitkät poissaolot kuormittavat hallinnon tehtäväaluetta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Kestävä kuntatalous	Käyttötalouden tasapainotus toimintakulujen pienentyminen toiminnan tehostamisen kautta	Kunnanhallitus nimesi 7.12.2022 §:ssä 283 talouden tasapainottamistyöryhmän. Työryhmä on kokoontunut raportointikaudella kuusi kertaa. Valtuusto on vahvistanut työryhmän esityksen taloudentasapainottamistoimenpiteistä.
Henkilöstön hyvinvointi paranee	Sairauspoissaolojen vähentäminen sairauspoissaolopäivät	Sairauspoissaolot vähentyneet tarkastelujaksolla 1-4/2023 6,4 pv/hlö vrt. 2022.
Ulkoisen kuntaimago	Kuntalaiskyselyn tulokset tehty ja analysoitu tutkimus	Asukasmäärä laskenut tarkastelujaksolla 20 henkilöä.
Näkyvä sidosryhmäyhteistyö	Osallistuminen sidosryhmien tilaisuuksiin ja kirjalliset kannanotot tilaisuuksien ja kannanottojen määrä	Yrittäjien iltakahvitilaisuuksia pidetty kaksi kertaa raportointijaksolla.
Näkyvä yrittäjäyhteistyö	Vuoropuhelu yrittäjien kanssa yhteisten tilaisuuksien määrä	

Tunnusluvut	Tp 2020	TP 2021	TP 2022	Tot. 1-4
Kunnanvaltuuston kokoukset	11	10	10	4
Kunnanhallituksen kokoukset	23	23	17	7
Taloushallintopalveluja käyttävät organisaatiot lkm	6	6	6	6

Toteutuminen 1.1.-30.4.2023

Yleishallinnon palvelut

Raportointikaudella kunnanhallitus on kokoontunut 7 kertaa ja käsitellyt yhteensä 120 pykälää. Kunnanvaltuusto on pitänyt neljä (4) kokousta ja käsitellyt 31 pykälää. Valtuusto on pitänyt raportointikaudella yhden (1) valtuustoseminaarin, jossa aiheena oli talouden tasapainottaminen.

Tukipalvelut: Henkilöstöhallinto, Toimistopalvelut

Tilivelvollinen: talous- ja hallintojohtaja Terhi Kultalahti

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää henkilöstöhallintoa. Henkilöstöhallinnossa hoidetaan omalta osaltaan lainsäädännön työnantajalle asettamia velvoitteita sekä toimitaan kunnan asiantuntijatahona henkilöstöasioissa. Henkilöstöhallinto vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa myös yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yhteistyöryhmässä. Työterveyshuollon palveluista vastaa Työplus Oy. Työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito.

Tehtäväalue hoitaa koko kunnan henkilöstön työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen ja tyky-toiminnan. Kaikki kustannukset vyörytetään tilinpäätöksessä hallintokunnille henkilöstömäärän suhteessa.

Toimistopalveluiden tehtäväalue vastaa kunnan kirjanpidon, raha- ja maksuliikenteen, osto- ja myyntilaskutuksen, toimisto- ja it-palvelut palvelen kunnanhallitusta, kunnanvaltuustoa, kuntalaisia, hallintokuntia, viranhaltijoita, työntekijöitä sekä kaikkia kunnan yhteistyötahoja. Kirjanpito sekä raha- ja maksuliikenne siirtyvät vuoden 2023 alusta Järvinet Oy:n hoidettavaksi.

Tehtäväalueen tuottamia isännöinti- ja/tai kirjanpitopalveluja käyttävät myös kunta-konserniin kuuluvat Kiinteistö Oy Perhon Kartano, Perhon Opiskelija -asunnot Oy, As Oy Rivihiekka ja Perhon Kehitysyhtiö Oy, Asunto Oy Perhon Paroni sekä As Oy Perhonjokiranta.

Tehtäväalueella tulee suorittaa sille kuuluvat toimisto-, (talous-) ja henkilöstöhallinto- sekä tukipalvelutehtävät mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti sekä hyvän asiakaspalveluperiaatteen mukaisesti. Tehtävänä on mahdollistaa tavoitteiden, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden onnistuminen sujuvilla ja tehokkailla sisäisillä palveluilla sekä osallistamalla aktiivisesti palveluprosessien kehittämiseen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Kestävä kuntatalous	Taloushallinnon ulkoistaminen • uuden toimintatavan sujuva käyttöönotto Maksumuistutusten ja perintätoiminnan ulkoistaminen • tasapuolinen ja toimiva järjestelmä käytössä	Toteutunut Toteutunut osittain - huhtikuussa palvelun sujuvuudessa vielä hiottavaa toimijoiden eri prosessien yhteensovittamisen osalta

Metsän hoito ja -myynti

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtävä: Metsän myynnin kilpailuttaminen ja metsänhoidollisten toimenpiteiden valvonta sekä tehtyjen metsäkauppojen toteutumisen seuranta, kiinteistöjen myynnin valmistelu (tontit ja palvelutuotannosta poistuneet kiinteistöt).

Kunnalla on omistuksessaan merkittävä metsäomaisuus. Metsänhoitosopimus Metsänhoitoyhdistys Keskipohja ry:n kanssa käsittää 1.652 hehtaaria. Sopimuksella edistetään kunnan metsänhoidollisten tavoitteiden toteutumista ja se käsittää puukaupan ja metsänhoitotyöt.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	
Kestävä kuntatalous	Metsäomaisuuden kestävä hoitaminen ja talousarvion mukainen puun myynti Mittarina talousarvion toteutuminen puun myynnin osalta.	

Elinkeinojen edistäminen

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtäväalueeseen sisältyy: Yrityspalvelut ja hanketoiminta, Kuntamarkkinointi, Nuorten työllistämistuki ja Joukkoliikenne

Perhon Kehitysyhtiö Oy on Perhon kunnan 100 % omistama kehitysyhtiö, jonka perustehtävä on aktivoida kunnan elinkeinopolitiikkaa ja edesauttaa perholaisten yritysten ja kuntaan yritystoimintaa suunnittelevien toimijoiden menestymistä sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen tilahallinta ja kehittäminen.

Kosek Oy:n (Kokkolanseudun Kehitys Oy) elinkeino-/yritysneuvonta ja hankepalvelut (yrityskehittäjän asemapaikka Perho) tuottaa yritysten perustamis- ja rahoitusneuvontaa sekä kehittämishankeneuvontaa. Yhteistyö mahdollistaa perholaisten yritysten käyttöön koko Kosek Oy:n yrityskehittäjähenkilöstön osaamisen. Kosek Oy:n perustoiminnan rahoitus on n. 28,00 €/as.

Kehittämishankkeissa, joissa Perhon kunta on osarahoittajana, hallinnoivien yhteistyöorganisaatioiden (mm Kosek Oy, ProAgria Keski-Pohjanmaa, Centria ja Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä) projektihenkilöstö on käytettävissä projektikohtaisiin toimenpiteisiin alueen yrityksissä.

Perhon kehitysyhtiö Oy:n toiminalliset ja taloudelliset tavoitteet, toimenpiteet, mittarit ja toiminnan riskit esitetään konserniyhtiön osiossa.

Kuntamarkkinointi on uudessa kuntastrategiassa keskeisessä roolissa, johon toimintavuoden aikana panostetaan aikaisempaa voimakkaammin ja systemaattisesti. Kuntamarkkinoinnin vahvistaminen koskee koko kuntaorganisaatiota ja -henkilöstöä.

Nuorten työllistämistuella ja kunnan kesätyöpaikkatarjonnalla pyritään mahdollistamaan mahdollisimman monelle perholaistalle nuorelle kesätyöpaikka kesän 2023 aikana.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	
Maineella vetoa ja työvoimaa	Kunnan viestinnän ja näkyvyyden aktivoiminen kaikessa viestinnässä. Ulkoisen kuntaimagon tutkimus Mittarina keskiarvo 3,5/5.	

Toteutuminen 1.1.-30.4.2023

Kuntastrategian täytäntöönpanon osana on raportointikaudella panostettu Elinvoimatyön vahvistamiseen. Työn pohjaksi toteutettiin avainhenkilöiden syvähaastattelut (12 haastattelua, 18 henkilöä) yhteistyökumppani Suomen Yrittäjyysakatemia Oy:n toimesta. Haastattelujen pohjalta toteutettiin yrittäjille, luottamushenkilöille ja kunnan henkilöstölle kysely, jossa kartoitettiin haastatteluissa saatujen tulosten oikeellisuutta. Kyselyyn vastasi 135 henkilöä. Tulokset esiteltiin 18.4.2023 pidetyssä elinvoimaseminaarissa, johon osallistui n. 100 henkilöä.

Työllisyyden edistäminen

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Työmarkkinatuen kuntaosuus jää kunnan maksettavaksi/hoidettavaksi. Työllisyyden hoidon osalta yhteistyötä maakunnan kuntien välillä jatketaan Työllisyyden kuntakoikeilussa Kokkolan kaupungin koordinoimana. Toimintaa kehitetään työvalmentajan johdolla yhteistyössä etsivän nuorisotyöntekijän ja kunnassa toimivien yritysten ja yhdistysten kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	
Yhdessä hyvinvointi	Yritysten kanssa tehtävällä yhteistyöllä luodaan työllistymismahdollisuuksia kuntalaisille Mittarina työttömyys %:n ja pitkäaikaistyöttömien määrän lasku	Työttömyysaste on raportointikaudella laskenut Perhossa tammikuun 10,8 %:sta (vuosi ka) huhtikuun 7,6 %:iin.

Riskit: Työllisyyden hoidon tavoitteiden saavuttamisen riskinä on työttömänä olevan työvoiman osaamisen ja yrityksissä olevien osaamistarpeiden kohtaanto sekä pitkäaikaistyöttömien aktivoiminen työmarkkinoiden käyttöön ja osaamisen kehittäminen kysynnän suuntaan. Aktiivisella vuoropuhelulla yrityksiin ja työttömiin työnhakijoihin pyritään edistämään kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa sekä pitkäaikaistyöttömien aktiivisuutta elämänhallintaan.

Toteutuminen 1.1.-30.4.2023

Työllisyyden edistäminen

Työllisyyden kuntakokeiluun liittyvä työvalmentajan työpanos ei ole ollut käytössä, eikä palvelua ole voitu tarjota suunnitellusti.

Työllisyyden kuntakokeilun asiantuntijavastaanotto toimii Perhossa kunnantoimistolla pääsääntöisesti maanantaisin.

Elinkeinojen edistäminen

Elinkeinotoimi

Yritysten iltakahvitilaisuuksia on järjestetty raportointikaudella kaksi kertaa. 26.1.2023 Muoviitala Oy:llä ja 13.4.2023 kunnantalolla, jossa aiheena oli Leader- yritysrahoitus tulevalla ohjelmakaudella.

Maaseutupalvelut

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala, maaseutuasiamies Seija Klemola

Maaseutuelinkeinoviranomaiselle laissa säädettyjä tehtäviä hoitaa Maaseutuyksikkö KaseKa, johon myös Perho kuuluu. Maaseutuyksikön toiminta kuuluu hallinnollisesti Lestijärven kunnan maaseutulautakunnan alaisuuteen. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kannuksen kaupunki ja Kaustisen seutukunnan kunnat, Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen. Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltija hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädettyt viranomaistehtävät. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: Jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpisteisiin tarkoituksenmukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi. Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa.

Toimenpiteet

Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan. Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille. Tiedotetaan aktiivisesti kunta-tiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista. Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaverihin. Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin. Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisen työpisteensä tyky-toimintaan.

Laatutavoitteet

Kunnan tavoitteena on, että maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksytty tilaan yhden kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta. Tukihaun tallennukset tehdään 20.6. mennessä. Päätökset viljelijöille toimitetaan kahden kuukauden sisällä maksatuksesta. Takaisinperintöjen osalta tavoitteena on, että takaisinperintäpäätös tehdään kuuden kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.

Tuotantotavoitteet

Maaseututoimi pysyy annetussa raamissa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	
Aktiivitulojen lkm	102	
Peltoa viljelyksessä, ha	5800	
Aktiivituloilla peltoa keskim.	56,9	
Maksetut tuet, milj.	5,1	

Tunnusluvut	Tp 2019	Tp 2020	Tp 2021	Tp 2022	Ta 2023
Aktiivituloja, lkm	109	107	103	103	102
Peltoa viljelyksessä, ha	5858	5581	5761	5720	5800
Aktiivituloilla peltoa keskim. ha	53,74	55,2	55,93	55,54	56,9
Maksetut tuet, milj. €	5,22	4,8	5,1	5,4	5,1

Toteutuminen 1.1.-30.4.2023

Maatalousyritysten avustus- ja kehittämismäärärahan jakoperusteet vahvistettiin kunnanhallituksessa 13.2.2023. Määräraha kohdennetaan edellisvuosien tapaan talousneuvonta- ja kehittämisasiantuntijapalveluihin, yrittäjien työssäjaksamiseen ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen. Valtuuston vahvistama taloudentasapainottamisen toimenpiteet vaikuttavat käytettävissä olevaan avustusmäärään.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluu valvoa ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Tämä tarkoittaa esimerkiksi puhdasta juomavettä, hyvää sisäilmaa ja turvallisia elintarvikkeita.

Ympäristöterveydenhuolto vastaa mm. asumisterveyden, elintarvikkeiden, tupakkalain, talous- ja uimavesien valvonnasta sekä eläinsuojelusta ja eläinlääkäripalveluiden järjestämisestä.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto vastaa näistä tehtävistä Kokkolan ja Kannuksen kaupungeissa sekä Kaustisen, Halsuan, Vetelin, Perhon, Toholammin, Kruunupyyn ja Lestijärven kunnissa.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon organisaatio koostuu:

- Kokkolan kaupungin organisaatioon kuuluvasta ympäristöterveyslautakunnasta, joka on kuntien yhteinen lautakunta.
- Ympäristöterveydenhuollon tulosaluetta johtavasta terveysvalvonnan johtajasta ja tämän alaisuudessa toimivista eläinlääkäreistä, terveystarkastajista ja muusta henkilöstöstä.

Toteutuminen 1.1.-30.4.2023

Ympäristöterveydenhuolto on toiminut suunnitellusti raportointikauden aikana.

3.2. SIVISTYSLAUTAKUNTA

<i>ulkoiset</i>	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-4	Käyttö-%
Toimintatuotot	473.195	336.986	515.510	44.348	7,9
Toimintakulut	-5.402.222	-6.100.404	-6.607.360	-2.176.263	32,9
Toimintakate	-4.929.026	-5.763.418	-6.091.850	-2.131.915	35,1
Poistot ja arvonalentumiset	-18.322	-39.305	-31.910	-10.634	33,3

= valtuustoon nähden sitova erä

			käyttö keskim. 33,3 %		
<i>Ulkoinen</i>	Ta 2023 + muutos	Tot. 1-4/2023	Käyttö-%	Tot 1-4/2022	Tp 2022
00000511 SIVISTYSHALLINTO					
Toimintakulut	-112 740	-37 888	33,6	-31 787	-112 740
Toimintakate	-112 740	-37 888	33,6	-31 787	-112 740
00000521 VARHAISKASVATUS					
Toimintatuotot	242 000	17 672	7,3	23 094	142 085
Toimintakulut	-1 670 260	-507 597	30,4	-481 268	-1 581 592
Toimintakate	-1 428 260	-489 925	34,3	-458 174	-1 439 507
00000531 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA					
Toimintatuotot	14 000	4 820	34,4	5 820	13 440
Toimintakulut	-88 750	-34 410	38,8	-36 424	-98 147
Toimintakate	-74 750	-29 590	39,6	-30 604	-84 707
00000541 ESI- JA PERUSOPETUS					
Toimintatuotot	241 510	9 792	4,1	17 201	154 511
Toimintakulut	-4 248 530	-1 446 130	34,0	-1 132 678	-3 808 054
Toimintakate	-4 007 020	-1 436 338	35,8	-1 115 477	-3 653 543
00000551 LUKIOKOULUTUS					
Toimintatuotot	18 000	12 064	67,0	11 269	26 950
Toimintakulut	-487 080	-150 237	30,8	-144 483	-499 870
Toimintakate	-469 080	-138 173	29,5	-133 214	-472 920
Sivistyslautakunta yhteensä					
Toimintatuotot	515 510	44 348	8,6	57 384	336 986
Toimintakulut	-6 607 360	-2 176 263	32,9	-1 826 640	-6 100 403
Toimintakate	-6 091 850	-2 131 915	35,0	-1 769 256	-5 763 417

			käyttö keskim. 33,3 %		
<i>Ulkoinen ja sisäinen</i>	Ta 2023 + muutos	Tot. 1-4/2023	Käyttö-%	Tot 1-4/2022	Tp 2022
00000511 SIVISTYSHALLINTO					
Toimintakulut	-138 920	-47 411	34,1	-39 036	-131 820
Toimintakate	-138 920	-47 411	34,1	-39 036	-131 820
00000521 VARHAISKASVATUS					
Toimintatuotot	242 000	17 672	7,3	23 094	142 085
Toimintakulut	-2 191 940	-608 739	27,8	-638 340	-2 085 999
Toimintakate	-1 949 940	-591 068	30,3	-615 246	-1 943 914
00000531 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA					
Toimintatuotot	14 000	4 820	34,4	5 820	13 440
Toimintakulut	-91 750	-35 475	38,7	-37 193	-100 163
Toimintakate	-77 750	-30 655	39,4	-31 373	-86 723
00000541 ESI- JA PERUSOPETUS					
Toimintatuotot	241 510	9 792	4,1	17 201	154 511
Toimintakulut	-5 753 620	-1 692 657	29,4	-1 625 449	-5 299 027
Toimintakate	-5 512 110	-1 682 865	30,5	-1 608 248	-5 144 516
00000551 LUKIOKOULUTUS					
Toimintatuotot	18 000	12 064	67,0	11 269	26 950
Toimintakulut	-666 840	-176 911	26,5	-198 146	-663 591
Toimintakate	-648 840	-164 846	25,4	-186 877	-636 641
Sivistyslautakunta yhteensä					
Toimintatuotot	515 510	44 348	8,6	57 383	336 986
Toimintakulut	-8 843 070	-2 561 193	29,0	-2 538 163	-8 280 599
Toimintakate	-8 327 560	-2 516 845	30,2	-2 480 780	-7 943 613

Sivistyslautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja Anni Riihimäki

Sivistyslautakunta järjestää perholaisten varhaiskasvatus ja koulutuspalvelut sekä vastaa siitä, että ne toimivat erityislainsäädännön edellyttämällä tavalla. Lautakunta huolehtii varhaiskasvatuslain (540/2018), lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (27/2019), perusopetuslain (628/1998), lukiolain (714/2018), vapaasta sivistystyöstä annetun lain (965/2017), kirjastolain (1492/2016) ja nuorisolain (1285/2016) mukaisista tehtävistä. Sivistyslautakunta vastaa lisäksi hallintokunnan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä kehittää ja uudistaa osaston toimialaa kunnan strategisten tavoitteiden suuntaisesti. Perhon sivistyspalvelut toimivat yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa ja vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen kanssa. Sivistyslautakunta toimii kehittämisestä ja periaatteista vastaavana toimielimenä perholaisten sivistyksen ja hyvinvoinnin tukemisessa.

Sivistyspalvelujen tarve on suuri suunnitelmakaudella tämänhetkisten ikäluokkien myötä ja se vaikuttaa varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen palvelutarpeeseen. Lainsäädännön muutokset lisäävät velvoitteita ja kustannuksia erityisesti varhaiskasvatuksen vastuualueella. Suunnitelmallinen kehittämistoiminta rahoitetaan pääasiallisesti hakemalla aktiivisesti hallinnonalan kehittämishankkeita.

Perhon kunnan talousohjelma vuosille 2023–2025 ohjaa toiminnan suunnittelua tulevaisuudessa ja se edellyttää rakenteellisia muutoksia sivistystoimessa. Kouluverkko selvitys valmistuu keväällä 2023. Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää vuosille 2021–2023 aamu- ja iltapäivätoiminnan ja maksuttomien harrastusmahdollisuuksien vahvistamista koulupäivän yhteydessä. Perhon kunta hakee vuoden 2023 aikana harrastamisen Suomen mallia. Vuoden 2023 alusta opiskeluhuollon palvelut siirtyvät hyvinvointialueelle ja tavoitteena on opiskeluhuollon vahvistaminen perusopetuksessa ja toisella asteella. Esi- ja alkuopetuksesta muodostetaan kokonaisuus, joka mahdollistaa joustavan oppimispolun alun ja eri koulutusasteiden nivelvaiheita vahvistetaan. Uuden lukiolain toimeenpanoa ja lukiokoulutuksen uudistusta jatketaan sisältäen ylioppilastutkinnon uusimiskertojen laajenemisen.

Oppivelvollisuuden jatkuminen 18 ikävuoteen asti ja toisen asteen maksuton koulutus aiheuttavat kunnille myös uusia kustannuksia. Sivistystoimen vastualueiden johtamista vahvistetaan työhyvinvointia edistävillä toimilla kuten tehtäväkuvien tarkennuksilla.

Riskit: Sivistystoimen tavoitteiden saavuttamisen riskinä on koulutetun työvoiman saatavuus sekä varhaiskasvatukseen ja opetustoimeen. Talousarvion tavoitteiden saavuttamiseen liittyy riski palvelun tason laadun näkökulmasta. Aktiivisella toiminnan ja rakenteiden kehittämisellä pyritään edistämään talousarviotavoitteiden saavuttaminen taloussuunnitelmakaudella 2023–2025.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	
<u>Kestävä kuntatalous</u> <u>Askel: Sujuvuudella taloushyötyjä:</u> Talousohjelma 2023 – 2025 toteuttaminen	Talousarviossa pysyminen ja seuranta kahden kuukauden välein • mittarina toimintakatteen toteuma-%. Hankkeet ja niiden hyödyntäminen Mahdollisen koronarahoitusten hyödyntäminen • Mittarina toimivat hankeraportit Henkilöstösuunnitelmassa pysyminen • Mittarina henkilöstömäärä Palveluntaso suunnitellaan toiminnallisia tarpeita vastaavaksi Etsitään ja kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia kustannustehokkaita toimintatapoja	Toteutunut Toteutunut Osittain toteutunut, toimintojen uudelleen organisointi valmistelussa
<u>Henkilöstön ja kuntalaisten hyvinvointi</u> <u>Askel: Yhdessä hyvinvointi</u> Pidetään huolta ihmisistä, sekä henkisesti, että fyysisestä hyvinvoinnista	Kehitetään edelleen Perhon lapsiystävällistä kuntaa Edistämme lasten ja nuorten hyvinvointia luomalla toimivia toimintatapoja • mittarina lapsen ja nuoren osallisuus • mittarina oppilaiden poissaolot • mittarina sujuva kasvatuskumppanuus (vanhempainillat, vanhempainvartit, vanhukseskustelut, kyselyt huoltajille, opettajille, oppilaille) Lapset ja nuoret voivat hyvin Sairauspoissaolojen ja sijaiskulujen vähentäminen • mittarina sairauspoissaolot/henkilö/vuosi Pidetään huolta esimiesten ja henkilöstön työhyvinvoinnista • mittarina työtyytyväisyys ja työhyvinvointi • kuulumiset, kiitoskulttuuri Hyvinvointijohtaminen osaksi arkea	Kouluverkko selvityksen yhteydessä tehty lapsivaikutusten arviointi perusopetuksen oppilaille ja huoltajille. Poissaolomallin kehittäminen on valmistelussa Toteutunut Esimiehet ovat päässeet osallistumaan kuntastrategia koulutukseen.

	• mittarina toteutuneet koulutukset • panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön	Toteutunut, mm. kiitoskulttuuri, kouluarjen kuulumisten vaihto Esihenkilöillä on ollut mahdollisuus osallistua koulutuksiin.
	Ideointitaulut työyhteisöihin näkyville. • sivistystoimen vuosikellon laatiminen • mittarina laadittu, valmis suunnitelma Laadunarvioinnin tuloksia hyödynnetään entistä paremmin • työyhteisötaitojen kehittäminen ja työhyvinvoinnin lisääminen • mittarina toiminnan arviointi ja henkilöstökysely Lisätään myönteistä viestintää • Viestitään itselle ja ulkopuolelle vahvuuksia, mahdollisuuksia ja saavutettuja menestyksiä viestintäsihteerin avustuksella.	Valmistelussa, erityisopetuksen osalta toteutuspolku valmis Työyhteisötaidot on huomioitu kokoontumalla säännöllisesti sivistystoimen johtotiimiin Opetuskentän toiminnanarvioinnin kysely on tehty ja tulokset käyty yhdessä koulujen henkilökunnan kanssa läpi sekä linjattu tulevia kehityskohteita. Viestintäsihteerin apua on kaikilla kouluilla hyödynnetty koulun positiivisen julkisuuskuuvan vahvistamiseksi niin sisäisesti kuin ulkoisesti (esim. Möttösen koulun kyläkoululaulu ja lukion viestintä)

Toteutuminen 1.1.2023 – 30.4.2023

Sivistyslautakunnan hallinnon talousarvio on toteutunut suunnitellusti. Toimintakatteeseen toteuma on 33,3%. Sivistyslautakunnan talousarvio on kokonaisuudessaan pysynyt talousarviossa ja kokonaisuuden toimintakatteeseen toteuma on 30,5%. Sivistyslautakunta on toteuttanut useita hankkeita suunnitellusti. Palveluntason muutoksina lakkautettiin Oksakosken koulu. Sivistyslautakunta on vienyt eteenpäin sivistystoimen johtamisen kehittämistä suunnitelmallisesti. Sivistysosaston johtotiimi on kokoontunut säännöllisesti kerran kuukaudessa. Hankkeiden avulla on mahdollistettu ryhmänhallintakoulutusta seutukunnallisesti, myös osa Perhon kunnan opetushenkilöstöä on käynyt TCM ryhmänhallintakoulutuksen.

Sivistystoimen vuosikello on valmistelussa ja vuosikellon valmistelu on aloitettu erityisopetuksen kehittämistyön näkökulmasta. Toiminnan arvioinnin tulokset lv 2023 – 2023 osalta on saatettu lautakunnalle tiedoksi. Ideointitaulut ovat toteutuneet eri yksiköissä. Työhyvinvointia on lisännyt liikuntasetelin mahdollisuuden saaminen sähköisesti ja mahdollisuus liikkua työajalla.

Riskit:

Työvoiman saatavuus on riski ja tulevan toimintakauden työntekijöiden rekrytointi on aloitettu huhtikuun alkupuolella.

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja Saara-Maija Kalliokoski (virkavapaalla), sijaisena Marianne Ukskoski

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta (päiväkoti) ja aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalveluiden perustana on valtakunnallinen ja kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä varhaiskasvatuslaki. Varhaiskasvatusta on järjestettävä siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa oleva tarve edellyttää (subjektiivinen oikeus). Määräajat varhaiskasvatuspaikan järjestämiselle tulevat varhaiskasvatuslaista. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen lisäksi Kelan maksattamat tuet (lasten kotihoidon tuki, kuntalisä sekä yksityisen hoidon tuki).

Varhaiskasvatukseen on valmistunut uusi, keskitetty 153-lapsipaikkainen Mäntymetsän päiväkoti. Tämä mahdollistaa mm. ryhmien tehokkaamman täytön, tarkemman sijaissuunnitelman sekä henkilöstömäärän, ja henkilöstön lomien tehokkaamman suunnittelun, kun koko varhaiskasvatus on samassa rakennuksessa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	
<u>Henkilöstön ja kuntalaisten hyvinvointi</u> Askel: Yhdessä hyvinvointi Pidetään huolta ihmisestä, sekä henkisesti, että fyysisestä hyvinvoinnista.	Edistämme lasten hyvinvointia luomalla toimivia toimintatapoja • mittarina lapsen osallisuus varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelussa, lasten mielenkiinnonkohteiden kuuleminen • mittarina luonto- ja liikuntaelämykset osaksi lapsen päiväkotiarkea • mittarina koko päiväkodin yhteiset tapahtumat • mittarina päiväkodin ryhmäkohtaiset vanhempainillat (vanhempien ääni kuuluviin) ja varhaiskasvatuskeskustelut Pidetään huolta henkilöstön työhyvinvoinnista, henkilöstö voi hyvin • mittarina sairauspoissaolot / henkilö / vuosi • mittarina työtyytyväisyys- ja työhyvinvointikysely • kuulumiset, kiitoskulttuuri Yhteistyö päiväkodin ulkopuolelle • mittarina vierailut / yhteistyö päiväkodin ulkopuolelle Hyvinvointijohtaminen osaksi arkea • mittarina toteutuneet koulutukset, webinaarit ja palaveri-illat	toteutunut toteutunut toteutunut toteutunut toteutunut
<u>Osallisuus ja kehittäminen</u> Askel: Ideoista toimeenpanoon: Selkeät ideoiden ja projektien edistämisen työkalut Vapaus ja vastuu kehittämisestä kaikille	Ideataulu työyhteisön näkyville • mittarina ideataulun käyttäminen ja hyödyntäminen Varhaiskasvatuksen vuosikello, ja pedagogisen toiminnan vuosikellon laatiminen varhaiskasvatustyön työkaluksi • mittarina varhaiskasvatuksen vuosikellon hyödyntäminen • mittarina pedagogisen toiminnan vuosikellon käyttöönotto ja hyödyntäminen päiväkotiarjessa Lasten vanhempien osallisuus ja laadunarvioinnin tuloksienhyödyntäminen • mittarina webropol-kyselyt toimintakausittain vanhemmille (keväisin) • Daisyn ilmoitustaulun käyttäminen varhaiskasvatusviikkosuunnitelmien esille tuomisessa, tehdään varhaiskasvatustyö näkyväksi myös vanhemmille.	toteutunut toteutunut valmistelussa toteutunut

<u>Ulkoinen imago</u> Askel: Maineella vetoa ja työvoimaa	Lisätään myönteistä viestintää • mittarina viestiminen päiväkotiarjen toiminnoista sosiaalisessa mediassa. • mittarina somevastaavien nimeäminen päiväkotiin omasta työyhteisöstä. • viestintäsihteerin hyödyntäminen päiväkodin tapahtumien viestimisestä.	Hakuprosessissa toteutettiin video työpaikkojen markkinoinnin tukemiseksi, toteutunut monipuolisesti

Toteutuminen 1.1.2023 – 30.4.2023

Mäntymetsän päiväkodin toiminta perustuu varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toiminnan suunnittelua ohjaa kuukausikohtainen vuosikello. Talven aikana on järjestetty erilaisia tapahtumia yhteistyössä Perhossa toimivan vanhainkodin, Jalmiinakodin, Perhon kirjaston ja Perhon seurakunnan kanssa. Päiväkodilla järjestettiin ystävänpäiväjuhla huoltajille. Henkilöstö on osallistunut kiittävästi järjestettyihin koulutuksiin ja on aktiivisesti ollut mukana liikuntahetkissä. Talven aikana tehtiin päiväkodista esittelyvideo, jota jaettiin somekanaviin. Varhaiskasvatuksen hankkeet ovat toteutuneet suunnitellusti.

Riskit:

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajat nousivat maaliskuun aikana. Perhon kunnan näkökulmasta se näkyi vaikutuksina siten, että tulokertymä pienentyi varhaiskasvatuksen osalta.

Opetuspalvelut

Tilivelvolliset: alakoulujen rehtori Pasi Kanniainen ja yläkoulun ja lukion rehtori Tiina Kujala

Perusopetus perustuu perusopetuslakiin ja -asetuksiin sekä perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Ne määrittelevät suomalaisen perusopetuksen minimitason. Yksi tapa turvata perusopetuksen laatua ovat opetusministeriön laatimat laatukriteerit, joiden tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Perhon kunnan opetuspalvelut koostuvat perusopetuksen lisäksi lukiokoulutuksesta, oppimisen ja koulunkäynnin tuesta sekä opiskeluhollosta. Opiskeluhollosta sisältää monialaisen opiskeluhollosta lisäksi psykologi- ja kuraattoripalvelut. Opiskeluhollosta koulun- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut tuotetaan Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen Soiten kautta.

Talousarvion sisältö / keskeiset muutokset

Perhon kunnan talousohjelma vuosille 2023–2025 ohjaa toiminnan suunnittelua. Tämä näkyy myös opetuspalveluissa. Oppilasmäärän arvioidaan säilyvän vähintään ennallaan vuoteen 2024 saakka. Oppimisen haasteiden ennaltaehkäiseminen sekä oppimisen ja kasvun oikea-aikainen tukeminen on resurssien niukentuessa perusopetuksen, oppimisen tuen ja opiskeluhollosta seuraavien vuosien yhteinen haaste. Tähän haasteeseen voidaan parhaiten vastata riittävällä ja oikein kohdennetulla, vakituisella henkilöstöresurssilla.

Lukiossa järjestetään opetusta ja toimintaa uuden opetussuunnitelman ja lukiolain mukaisesti. Jatketaan yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa ja laajennetaan korkeakoulu-yhteistyötä sekä vahvistetaan perusopetuksen nivelvaihetta. Lukion ja Keski-Pohjanmaan ammattiopiston Perhon toimipisteen yhteistyön kehittäminen, joka tukee myös kunnan toimintastrategian elinkeinoelämän linjausta luonto- ja matkailu-toimialan vahvistamiseksi. Tilajärjestelyjen osalta viedään 2. asteen kampusajattelua eteenpäin. Lukio on aloittanut toimintansa Kampuksella lukuvuoden 2022–2023 alkaessa. Lähilukioiden yhteistyön kehittäminen ja mahdollisten yhteisopettajien resurs-sien huomioiminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	
Yhdessä Hyvinvointi Edistämme asukkaiden hyvinvointia, jonka tavoitteena on, että lapset ja nuoret voivat hyvin	Riittävät henkilöstöresurssit ja niiden tarkoituksenmukainen kohdentaminen - mittarina tasapuolisuus koulujen kesken ja koulutyöntekijöiden jaksaminen Kaikille lapsille ja nuorille turvallinen oppimisympäristö - mittarina koulun toiminnan sujuminen ja koululaisille tehdyt hyvinvointikyselyt Ehkäisevä päihdetyö yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa Moniammatillisen työryhmän toiminnan käytänteiden vakiinnuttaminen	toteutunut Alakoulujen lapsia on osallistettu yhteiseen tekemiseen ja suunniteluun oppilaskuntatoiminnan kautta. 6.luokkalaiset pääsivät olemaan ehdokkaina ja äänestämään nuorisovaaleissa. valmistelussa
Sujuvuudella taloushyötyjä Viestintä on avointa ja aktiivista Esimiestyö ja työhyvinvointi: panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön Tarpeiden mukainen palvelutarjonta peruspalveluissa	Työyhteisötaitojen ja yhteisöllisyyden lisääminen sekä yhteisesti sovitut toimintatavat Opetussektorin vuosikello ja sen toteuttaminen Opiskeluhuollon ohjausryhmän toiminnan (opetuksen järjestäjäkohdainen) käynnistäminen ja yhteistyö hyvinvointialueeseen.	Koulujen henkilöstölle on järjestetty työyhteisön työnohjauksia. Kouluilla kysytään säännöllisesti kuulumisia ja pidetään yllä matalaa kiitoskulttuuria. Koulujen henkilöstö on osallistunut aktiivisesti työtä ja työyhteisöä kehittäviin koulutuksiin.

Keskeiset tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Oppilaat/alakoulut		355	348	348	342	342
Oppilaat/yläkoulu	130	152	163	163	161	163
Oppilaat/päivälukio	55	65	70	52	51	51
Oppilaat/ammattilukio	1	4	6		1	0
Aloittavien määrä lukiossa % ikäluokasta	46 (kaikki alkajat /Perhon 9lk.)	58 (kaikki alkajat /Perhon 9lk.)	58			55 (9lk)

Esi- ja perusopetuksen toimintakatteen käyttö on 30,5 %, joten talousarvion puitteissa on toiminta järjestetty. Lukiokoulutuksen toimintakatteen käyttö on pysynyt talousarviossa (29.5 %) osavuosisikatsauksen aikavälillä.

3.3. HYVINVOINTILAUTAKUNTA

<i>ulkoiset</i>	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-4	Käyttö-%
Toimintatuotot	46.089	48.442	68.700	6.554	9,5
Toimintakulut	-375.081	-349.769	-447.830	-123.220	27,5
Toimintakate	-328.992	301.327	-379.130	-116.667	30,8
Poistot ja arvonalentumiset		-303	-4.000	-1210,48	30,3

= valtuustoon nähden sitova erä

			käyttö keskim. 33,3 %		
<i>Ulkoinen</i>	Ta 2023	Tot. 1-4/2023	Käyttö-%	Tot 1-4/2022	Tp 2022
00000561 HYVINVOINTIHALLINTO					
Toimintakulut	-8 230	-3 710	45,1	-2 762	-7 310
Toimintakate	-8 230	-3 710	45,1	-2 762	-7 310
00000565 VAPAA SIVISTYSTYÖ					
Toimintakulut	-58 000	-10 648	18,4	-23 640	-52 957
Toimintakate	-58 500	-10 648	18,2	-23 640	-58 796
00000571 KIRJASTO JA KULTTUURI					
Toimintatuotot	4 740	448	9,4	290	1 108
Toimintakulut	-144 620	-53 953	37,3	-49 189	-133 489
Toimintakate	-139 880	-53 505	38,3	-48 899	-132 381
00000581 NUORISO- JA LIIKUNTA					
Toimintatuotot	63 960	6 106	9,5	3 582	47 334
Toimintakulut	-236 980	-54 910	23,2	-41 540	-156 014
Toimintakate	-173 020	-48 803	28,2	-37 958	-108 680
Hyvinvointilautakunta yhteensä					
Toimintatuotot	68 700	6 554	9,5	3 872	48 442
Toimintakulut	-447 830	-123 220	27,5	-117 131	-349 770
Toimintakate	-379 130	-116 667	30,8	-113 259	-301 328

			käyttö keskim. 33,3 %		
<i>Ulkoinen ja sisäinen</i>	Ta 2023	Tot. 1-4/2023	Käyttö-%	Tot 1-4/2022	Tp 2022
00000561 HYVINVOINTIHALLINTO					
Toimintakulut	-8 230	-3 710	45,1	-2 762	-7 310
Toimintakate	-8 230	-3 710	45,1	-2 762	-7 310
00000565 VAPAA SIVISTYSTYÖ					
Toimintakulut	-58 000	-10 648	18,4	-23 640	-52 957
Toimintakate	-58 000	-10 648	18,4	-23 640	-52 957
00000571 KIRJASTO JA KULTTUURI					
Toimintatuotot	4 740	448	9,4	290	1 108
Toimintakulut	-194 340	-61 058	31,4	-65 369	-177 188
Toimintakate	-189 600	-60 610	32,0	-65 079	-176 080
00000581 NUORISO- JA LIIKUNTA					
Toimintatuotot	63 960	6 106	9,5	3 582	47 334
Toimintakulut	-308 860	-69 216	22,4	-59 819	-234 417
Toimintakate	-244 900	-63 110	25,8	-56 237	-187 083
Hyvinvointilautakunta yhteensä					
Toimintatuotot	68 700	6 554	9,5	3 872	48 442
Toimintakulut	-569 430	-144 632	25,4	-151 590	-471 872
Toimintakate	-500 730	-138 078	27,6	-147 718	-423 430

Hyvinvointilautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Sujuvuudella taloushyötyä	Omatoimikirjasto otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana - asiakastyytyväisyyskysely kirjaston palveluista AVI:lta haetaan rahoituksia lasten ja nuorten kerho, -leiri, -retki- ja harrastamisen Suomen mallin mukaiseen toimintaan, etsivään nuorisotyöhön sekä kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön. Myös mahdolliset muut hakemukset. - mittarina toimii hankkeista laadittavat raportit - lasten ja nuorten kouluterveyskyselyn tulokset	toteutunut ja otettu käyttöön 6.3.2023 kysely on valmistelussa Neljä AVI-rahoitteista hankkeisiin saatu myönteinen rahoituspäätös ja parhaillaan menossa tai käynnistymässä.

Yhdessä hyvinvointi	Vapaa-ajan tapahtumien järjestäminen ja niiden lisääminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa sekä kuntalaisten talkootoimintaan kannustaminen. • mittarina tapahtumakalenterin tapahtumat ja osallistujamäärät	Yhdistysilta pidetty 1.2.mukana yli 20 eri yhteisöä, samalla päivitetty yhteystietoja kunnan nettisivuille. Talkooyhteistyötä: - Haanenhiihto, - latujen hoito Oksakosken ja Möttösen kyläyhdistykset - Perhoviikon tapahtumayhteistyö ja -yhteissuunnittelu käynnistetty. Tapahtumia 1.1.-30.4. 128 tapahtumaa.
Maineella vetoa ja työvoimaa	Tapahtumakalenterin aktiivinen ja laajempi hyödyntäminen. Lisätään myönteistä työnantajakuvaa aktiivisella vapaa-aikatoiminnalla.	Toimijoille mahdollistettu tapahtumakalenterin päivittäminen maaliskuusta alkaen toteutunut
Ideoista toimeenpääntöön	Tapahtumasuunnittelu, lautakunnan jalkautuminen kehitystyön tueksi	toteutunut Hiihtolomaviikon tapahtumat, Perhoviikon tapahtumat sekä Seurojentalon tapahtumat

Toteutuminen 1.1.-30.4.2023

Hyvinvointilautakunta on kokoustanut jakson aikana neljästi: 24.1., 21.2.,28.3. ja 18.4.2023.

Lautakunnan kokouksissa käsitelty yhteensä 30 asiapykälää.

AVI tehnyt myönteiset rahoituspäätökset Etsivä nuorisotyöhön (30 000 eur), Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen (8000 eur), Kerho- retki- ja leiritoimintaan (3500 eur) ja Harrastamisen Suomen mallin mukaiseen -hankkeeseen (27 000 eur). Hankkeiden omarahoitusosuudet vaihtelevat 50–75 %:n välillä.

Vapaa-ajanpalvelut

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja Anni Riihimäki / nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen/ kirjastovastaava Päivi Peltoniemi / kulttuurivastaava Lahja Varila

Tehtävä: Vapaa-ajan palveluihin kuuluvat kirjasto-, nuoriso- ja liikunta- sekä kulttuuri- palvelut, kansalaisopisto ja etsivä nuorisotyö.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on luoda asukkaille monipuoliset mahdollisuudet osallistua kulttuuritoimintaan. Perhossa on rikas kulttuuriperintö, josta löytyy lähteitä antamaan luontomatkailuun lisäarvoa ja lisäämään matkailun vetovoimaa. Perhon kulttuuritoimi järjestää vuosittain kunnassa konsertteja ja muita kulttuuritapahtumia sekä Perho-päivän yhdessä muiden kunnassa toimivien kulttuuritoimijoiden ja yrittäjien kanssa.

Laadukas ja monipuolinen kulttuuripalvelu lisää osaltaan myös kunnan vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Kulttuuriperintö on tärkeää säilyttää mahdollisuuksien mukaan, digitointi ja käytettäväksi saattaminen sekä kulttuurimatkailun ja – yrittäjyyden edellytysten luominen on tärkeää ottaa huomioon.

Perhon kunnassa otetaan käyttöön kulttuurikasvatussuunnitelma vuosille 2023–2025. Suunnitelmalla lisätään kunnan eri tahojen, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa tehtävää monipuolista yhteistyötä. Kulttuuripalvelut tarjoavat tiloja näyttelyille ja tapahtumille. Lisäksi järjestetään yhteistyöpalaveri säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa kulttuuritoimijoiden kanssa, jonka tavoitteena on tarjota avointa viestintää.

Kirjastopalvelujen tavoitteena on toimia asukkaiden kohtaamispaikkana tukien asukkaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Kirjasto- ja tietopalvelujen vaikuttavuudella edistetään tasa-arvoista tiedonsaantia sekä yhteiskunnan kansalais-, tietoyhteiskunta ja digitaitoja. Kirjastopalvelut tukevat koulutusta, opiskelua ja elinikäistä oppimista tarjoamalla ajantasaista ja monipuolista aineistoa ja tietoa sekä asiantuntevaa palvelua. Omatoimikirjaston palvelut otetaan käyttöön Perhossa vuoden 2023 alkupuolella.

Eepos-alueen kirjastojen kanssa tehdään jatkuvasti yhteistyötä yhteisten uusien hankkeiden, palveluiden ja hankintojen suhteen, käyttäen hyväksi yhteistä kokoelmapolitiikkaa. Eepos kirjastojen alueelle valmistuu uusi strategia vuoden 2023 aikana. Perholla on Eepos-alueen (22 kuntaa) kirjastojen kanssa yhteinen kirjastojärjestelmä, kokoelma- ja asiakasrekisteri, joka mahdollistaa kaikille kuntalaisille moni- ja tasapuolisen aineistosaatavuuden. Eepos-kirjastoilla on lisäksi yhteinen verkkokirjasto Eepos-Finna, joka palvelee asiakkaita ympärivuorokautisesti; asiakas voi varata aineistoa, uusia omia lainojaan, kuunnella ja lukea sähköisiä kirjoja. Finnan kautta on käytettävissä myös Naxos Music Library ja Naxos Music Library Jazz- musiikin kuuntelupalvelut sekä Rockway- musiikin soiton opiskelupalvelu. Verkkokirjastoa päivitetään jatkuvasti monipuolisemmaksi palvelumuodoksi. Asiakkaille uutena palveluna on myös Chat-palvelu. Kirjastoon pyritään hankkimaan kattavasti uutuusaineistoa Eepos-kokoelmapolitiikan ja laatusuosittelujen mukaisesti.

Toteutuminen 1.1.-30.4.2023

Kulttuuritoimi on järjestänyt jakson aikana Matti Pohjosen pianokonsertin (29.1), Heikki Virkkalan taidenäyttely (1.2. – 28.3.), omatoimikirjaston infoilta (8.3.),

Kirkkolauluyhtye Kaanonin kirkkokonsertti (18.3.) Artstudin/knasalaisopiston näyttely (29.3. -5.5) , Runo- ja musiikkiesitys ”Näin minä ny meen” (29.3.) ,Musiikillinen lauluhetki (11.4.) sekä Grease-musikaalimatka Kaustiselle 27.4.). Nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri on avustanut Perhon Kiriä Keski-Pohjanmaan Kulttuurirahaston avustushaussa perholaisen urheiluhistoriaprojektin käynnistämiseksi tammi-helmikuun vaihteessa.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Nuorisotila on avoinna seitsemäsluokkalaisista 17-vuotiaille asti keskiviikko- ja perjantai iltoina. Tilalla järjestetään toimintaa ja tapahtumia, jotka kumpuavat nuorten omista toiveista ja samalla tukevat heidän sosiaalisia tarpeitaan. Nuorisolain käsittämille nuorille (0–29-vuotiaat) jotka ylittävät 17 vuoden ikärajan järjestetään yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa heille suunnattua ja heidän toivomaansa vapaa-ajantoimintaa.

Kouluissa ja oppilaitoksissa toimii aktiivisesti koulunuorisotyö, jonka työ jatkuu koulupudokkaiden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi, sekä oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Koulunuorisotyö sisältyy välituntitoimintaa, ryhmäytymistä edistävää toimintaa, opiskelijoiden ja oppilaiden aktiivista kohtaamista, sekä yhteistyötä oppilas- ja opiskelijakunnan kanssa.

Nuorille järjestetään toimintaa, tapahtumia, retkiä ja tilaisuuksia, joista tiedotetaan nuorten suosimissa viestintäkanavissa. Nuorten elinympäristöjä koskevissa asioissa kuullaan nuorisovaltuustoa, jolta pyydetään mielipiteitä ja lausuntoja. Nuorten työllisyyttä tuetaan lapsille suunnatuilla kesäkerho, -leiri ja uimakoulutoiminnalla. Nuorten kerhotoimiin haetaan aktiivisesti ohjaajia ja kerhotoiminnan toteuttamista tehdään yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa.

Nuorten ehkäisevän päihdetyön moniammatillinen työryhmä toteuttaa heille laaditun vuosikellon mukaista toimintaansa ja kartoittaa uusien toimintatapojen mahdollisuuksia, sekä yhteistyökumppaneita työnsä kehittämiseksi.

Liikuntapalvelut panostavat terveysliikuntaan ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseen yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kautta, huomioiden hyvinvointilautakunnan avustussäännöt. Perinteiksi muodostuneet liikuntatapahtumat toteutetaan ja uusia kaikkia ikäluokkia palvelevia liikuntatapahtumia otetaan kokeiltavaksi. Lähiliikunta- paikkoja kehitetään monipuolisemman liikuntaharrastamisen mahdollistamiseksi. Perhon kunta tekee yhteistyötä Keski-Pohjanmaan Liikunta Ry:n kanssa.

Etsivä nuorisotyö tehostaa työtään jalkautumalla parina päivänä kuukaudessa nuorten pariin. Oppivelvollisuusiän nostamisen myötä, etsivä nuorisotyö panostaa koulupudokkaiden ennaltaehkäisyyn tehostamalla työtään 2. asteen nivelvaiheessa olevien, sekä toisen asteen opiskelijoiden säännöllisillä kohtaamisilla.

Toteutuminen 1.1.-30.4.2023

Nuorisovaltuusto on kokoontunut jakson aikana kolmesti: 2.2., 23.3. sekä 26.4.2023. Kokouksissa on käsitelty yhteensä 21 asiapykälää. Nuorisovaltuusto on valmistellut seudullista nuorisovaltuuston tapahtumaa, nuorisotilan siirtymistä väistötiloihin,

antanut vuosikertomuksen vuodelta 2022 sekä valmistellut nuorisovaltuuston uuden kokoonpanon valintaa kaudeksi 2023 -25.

Nuorisotiloja on pidetty auki alkuvuonna keskiviikkona klo 18.00 -21 ja perjantai-iltain klo 18.00 -22.00. Koulutoimen kanssa toteutettiin viikon mittainen Camera Obscura-tapahtumakiertue yhteistyössä Suomen NMKY-liiton kanssa.

Viikottain tavoitettu 80-100 nuorta.

Vapaa-aikatoimisto on järjestänyt jaksolla mm. seuraavat tapahtumat: Keski-Pohjanmaan maakuntaviestiin osallistuminen 14.1., Yhdistysten illan 1.2., Ikääntyvien kunto-osalikurssin, hiihtolomaviikon tapahtumia mm. pulkkamäkitapahtuman, elokuvabussimatkan, laskettelumatkan Vuokattiin sekä ostosmatkan Seinäjoelle sekä Haanen-hiihto-tapahtuman.

Lisäksi on järjestetty seudullinen talviliikuntakampanja 1.-31.3.2023. Hyvinvointilautakunta nimesi Paavonkallion ulkoilualueen suunnitteluryhmän, joka järjestäytyi huhtikuun lopulla.

3.4. TEKNINEN LAUTAKUNTA

<i>ulkoiset</i>	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-4	Käyttö-%
Toimintatuotot	3.032.170	2.229.742	1.698.410	562.023	33,1
Toimintakulut	-3.587.448	-3.593.842	-2.762.830	-1.060.041	38,4
Toimintakate	-555.278	-1.364.100	-1.064.420	-498.018	46,8
Poistot ja arvonalentumiset	-1.573.236	-1.228.453	-1.201.500	-388.678	32,3

= valtuustoon nähden sitova erä

			käyttö keskim. 33,3 %		
<i>Ulkoinen</i>	Ta 2023 + muutos	Tot. 1-4/2023	Käyttö-%	Tot 1-4/2022	Tp 2022
10 TEKNINEN HALLINTO					
Toimintatuotot					1 267
Toimintakulut	-71 770	-19 913	27,7	-21 057	-74 062
Toimintakate	-71 770	-19 913	27,7	-21 057	-72 795
20 TIET JA YLEISET ALUEET					
Toimintatuotot					1 341
Toimintakulut	-133 770	-109 664	82,0	-77 489	-154 248
Toimintakate	-133 770	-109 664	82,0	-77 489	-152 907
30 PUISTOT JA VIHERALUEET					
Toimintatuotot	24 900	14 125	56,7	12 908	28 384
Toimintakulut	-134 870	-54 579	40,5	-51 391	-121 518
Toimintakate	-109 970	-40 453	36,8	-38 483	-93 134
40 TILAVUOKRAUSPALVELUT					
Toimintatuotot	850 140	313 125	36,8	275 273	932 119
Toimintakulut	-806 010	-323 413	40,1	-403 263	-967 089
Toimintakate	44 130	-10 288	-23,3	-127 990	-34 970
50 ASUNTOJEN VUOKRAUSPALVELU					
Toimintatuotot	45 370	15 272	33,7	14 872	46 051
Toimintakulut	-23 280	-8 050	34,6	-13 682	-32 457
Toimintakate	22 090	7 222	32,7	1 190	13 594
60 TUKIPALVELUT (ATERIA-JA PUHTAUSPALVELUT)					
Toimintatuotot	26 000	8 833	34,0	166 851	536 713
Toimintakulut	-867 930	-274 288	31,6	-466 981	-1 417 500
Toimintakate	-841 930	-265 455	31,5	-300 130	-880 787
70 VESIHUOLTOPALVELUT					
Toimintatuotot	468 000	110 949	23,7	113 077	449 171
Toimintakulut	-243 290	-72 923	30,0	-64 712	-280 846
Toimintakate	224 710	38 026	16,9	48 365	168 325

80 ENERGIAHUOLTOPALVELUT					
Toimintatuotot	284 000	99 719	35,1	92 796	234 695
Toimintakulut	-481 910	-197 211	40,9	-135 495	-546 121
Toimintakate	-197 910	-97 492	49,3	-42 699	-311 426
TEKNINEN YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	1 698 410	562 023	33,1	675 777	2 229 741
Toimintakulut	-2 762 830	-1 060 041	38,4	-1 234 070	-3 593 841
Toimintakate	-1 064 420	-498 018	46,8	-558 293	-1 364 100
Poistot ja arvonalentumiset	-1 201 500	-388 678	32,3	-410 587	-1 228 453

			käyttö keskim. 33,3 %		
<i>Ulkoinen ja sääinen</i>	Ta 2023 + muutos	Tot. 1-4/2023	Käyttö-%	Tot 1-4/2022	Tp 2022
10 TEKNINEN HALLINTO					
Toimintatuotot					1 267
Toimintakulut	-93 400	-27 815	29,8	-28 871	-94 465
Toimintakate	-93 400	-27 815	29,8	-28 871	-93 198
20 TIET JA YLEISET ALUEET					
Toimintatuotot					1 341
Toimintakulut	-139 250	-111 624	80,2	-80 202	-161 361
Toimintakate	-139 250	-111 624	80,2	-80 202	-160 020
30 PUISTOT JA VIHERALUEET					
Toimintatuotot	51 110	14 125	27,6	12 908	88 995
Toimintakulut	-149 510	-58 401	39,1	-57 109	-144 105
Toimintakate	-98 400	-44 276	45,0	-44 201	-55 110
40 TILAVUOKRAUSPALVELUT					
Toimintatuotot	2 601 630	505 802	19,4	831 722	2 646 529
Toimintakulut	-2 030 320	-668 626	32,9	-852 779	-2 158 368
Toimintakate	571 310	-162 824	-28,5	-21 057	488 161
50 ASUNTOJEN VUOKRAUSPALVELU					
Toimintatuotot	45 370	15 272	33,7	14 872	46 051
Toimintakulut	-23 500	-8 077	34,4	-14 002	-33 383
Toimintakate	21 870	7 194	32,9	870	12 668
60 TUKIPALVELUT (ATERIA-JA PUHTAUSPALVELUT)					
Toimintatuotot	978 380	253 079	25,9	544 324	1 646 429
Toimintakulut	-968 310	-301 108	31,1	-542 271	-1 620 417
Toimintakate	10 070	-48 029	-477,0	2 053	26 012
70 VESIHUOLTOPALVELUT					
Toimintatuotot	524 130	122 139	23,3	126 175	494 759
Toimintakulut	-286 390	-89 675	31,3	-79 865	-321 101
Toimintakate	237 740	32 464	13,7	46 310	173 658

80 ENERGIAHUOLTOPALVELUT					
Toimintatuotot	688 450	235 122	34,2	224 437	528 848
Toimintakulut	-495 840	-202 130	40,8	-140 356	-559 588
Toimintakate	192 610	32 992	17,1	84 081	-30 740
TEKNINEN YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	4 889 070	1 145 539	23,4	1 754 438	5 454 219
Toimintakulut	-4 186 520	-1 467 456	35,1	-1 795 455	-5 092 788
Toimintakate	702 550	-321 917	-45,8	-41 017	361 431
Rahoitustuotot ja -kulut					-33 539
Poistot ja arvonalentumiset	-1 201 500	-388 678		-410 587	-1 228 453
Tilikauden tulos	-498 950	-710 595		-451 604	-900 561

Tekninen lautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: tekninen johtaja Alpo Anisimaa

Tehtävä: Teknisen lautakunnan tehtävänä on vastata kiinteistö- ja huoltopalveluista, yhdyskuntapalveluista, viranomaispalveluista, liikelaitoksista sekä kunnan rakennusohjelman toteuttamisesta (investoinnit).

Riskit: Teknisen toimen henkilöstöä on vähennetty (projektipäällikkö v.2018 ja toimistosihtööri palveluista v.2022) ja sen takia henkilöstön työmäärä on kasvanut ja kuormittaa jäljelle jääneitä henkilöitä.

Tavoite	Toimenpide ja mittari	Toteutuma 1.1.-30.4.2023
Kylälaisten/asukkaiden osallistaminen Yhdessä hyvinvointi Pidetään huolta ihmisistä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista. yhteisen ideoinnin määrä kasvaa	Tekninen lautakunta jalkautuu kylille ja kuulee asukkaiden ideoita ja näkemyksiä teknisen toimen alaisista asioista. mittarina osallistujien määrä ja asukkaiden esittämien ideoiden määrä sekä niiden käyttöön otto/toteuttaminen	Tekninen lautakunta piti kokouksen Möttösen koululla ja ennen kokousta oli asukkailla mahdollisuus kysellä lautakunnalta asioista. Lisäksi tekninen lautakunta on kuullut teknisen toimen työntekijöitä, tuloksia ei ole vielä käsitelty.

Tunnusluvut	yks.	TP2021	TP2022	TA2023
Ylläpidetyt kiinteistöt	kpl	94	57	57
Kerrosala yhteensä	m ²	46 288	36020	36020
Hoidetut viheralueet	ha	14	14	14
Ylläpidetyt kadut ja kv:n väylät	km	13,9	13,9	13,9
Vesiliittymien määrä	kpl	1096	1098	1099 (+ta 2 kpl)
Vesijohtojen pituus	km	232	233	
Laskutetun veden määrä	m ²	194 025	190 571	

Vesimaksu (alv 0%)	€/m ³	0,90	0,90	0,90
Perusmaksu	€/v	45,00	45,00	45,00
Viemäri liittymien määrä	kpl	587	588	588 (+ta 2 kpl)
Viemärijohtojen pituus	km	61	61	61
Laskutetun jätevesi	m ³	71 019	72 195	
Jätevesimaksu (alv 0%)	€/m ³	3,10	3,10	3,10
Perusmaksu	€/v	66,00	66,00	66,00
Hulevesiverkoston pituus	km	1,7	1,8	1,8 (+0,1 km)
Kaukolämpöliittymien määrä	kpl	63	63	63
- josta kunnan sisäiset	kpl	34	27	27
Verkoston pituus	km	6	6	6
Laskutetun lämpö	MWh	7 895	7 642	
Kulutusmaksu	€/MWh	57,10	57,10	57,10 / 74,10
Lämmitettävä tilavuus	m ³	189 276	188 151	188 151

Toteutuma 1.1.-30.4.2023

Tekninen lautakunta on kokoontunut kuusi kertaa alku vuoden aikana (1.1.-31.5.2023).

Tekninen johtajan osa-aikaisen virkavapauden vuoksi osastopäällikön tehtäviä on jaettu maaliskuun alusta lähtien teknisen johtajan ja rakennustarkastajan kesken.

Kokonaisuudessaan toiminta tuotot ovat keskimääräisessä. Kaukolämpölaitoksen ja vesihuoltolaitoksen tuotot ovat budjetoitua alhaisemmat mutta vuokratulot ovat budjetoitua paremmat.

Kiinteistö- ja huoltopalvelut

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju, siivous- ja ravitsemuspäällikkö Sirpa Itäniemi

Kiinteistö- ja huoltopalvelut ylläpitävät ja korjaavat kunnan omistamaa kiinteistöä. Kiinteistöjen kuntoa sekä toimivuutta seurataan aktiivisesti ja korjaustoimet pyritään kohdistamaan oikea-aikaisesti investointiohjelmaan varatuista määrärahoista. Yhtiötettyjen kiinteistöjen osalta kiinteistöhuolto on yhtiön ulkoa ostamaa palvelua ja yhtiöiden toimintaa tuetaan tarvittaessa teknisen toimen asiantuntijoiden toimesta. Sähköisellä kiinteistöhuolto järjestelmällä ohjataan huolto- palvelutoimintaa.

Siivous- ja ravitsemispalvelut huolehtivat kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta sekä sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden ateriapalveluiden tuottamisesta.

Siivouspalveluiden toiminta-alueeseen kuuluvat koulut, päiväkotit, Kampus sekä kunnanvirasto, joissa siivoustiheyttä harvennetaan vanhasta mitoituksista, tämän on tehnyt mahdolliseksi koulujen siirtyminen kengättömään toiminta malliin. Lisäksi vuokra-asuntojen yhteiset tilat, eläinlääkärin tilat, seurojentalo, kirjasto sekä nuoppari tilat kuuluvat kunnan siivottaviin kohteisiin.

Muutokset 2023

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa, jonka seurauksena Jalmiinakodin keittiö ja pesula toiminnat siirtyvät hyvinvointialueelle, henkilöstöä siirtyy 5+1 htv. Siivouspalveluista siirtyy hyvinvointialueelle Jalmiinakoti, terveyskeskus, Paloasema, Aamurusko ja toimintakeskus, henkilöstöä siirtyy 4 htv.

Tavoitteena on, että tytäryhtiöt hankkivat vuodesta 2023 alkaen kiinteistöhuollon palvelut markkinaehtoisesti ja näin ollen kiinteistöihin henkilöstötarve vähenee.

Mitoituksen mukaista siivousta harvennetaan, ja kotiateriapalveluiden järjestämistä selvitetään hyvinvointialueudistuksen vuoksi. Näin ollen siivous- ja ravitsemustiimin henkilöstötarve vähenee.

Liikuntahalli investoinnin käynnistyessä: (mikäli AVI tekee myönteisen avustuspäätöksen ennen elokuuta 2023, väistötiloihin tarvittavat muutokset toteutettava koulujen kesälomien aikana)

- keskuskeittiö ja kirkonkylän koulun ruokala siirtyvät väistötiloihin
- väistöaikana ruokahuolto toimii kahdessa valmistuskeittiössä. Kampuksen keittiöllä valmistetaan kirkonkylän koulujen ateriat, jolloin lukiolaiset ruokailevat kampuksen ruokalassa ja kirkonkylän peruskoululaiset ruokailevat kirjaston alakertaan toteutetuissa väistötiloissa. Möttösen koulun keittiöllä valmistetaan Möttösen koulun ja päiväkodin ateriat.
- väistön aikana tarvitsee tehdä muutoksia ravitsemustiimin henkilöstöön. Näitä muutoksia ei ole viety vielä talousarvion lukuihin tai henkilöstö suunnitelmaan.

Riskit: Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

Tavoite	Toimenpide ja mittari	Toteutuma 1.1.-30.4.2023
Energiatehokkuuden edistäminen. Sujuvuudella taloushyötyjä • tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu • ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia. Kokonaishyödyt • yhteisen ideoinnin määrä kasvaa • kestävä kuntatalous	Kunnan omistamissa kiinteistöissä vaihdetaan led -valaistukseen ja toteutetaan muut energiatehokkuutta lisäävät toimet esim. aurinkokennot talousarvion puitteissa. • mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja kunta kuva (kuntalaiskysely)	Möttösen koulun valaistus on uusittu LED-valaistukseksi. Lisäksi on tehty järjestelmien säätöjä ja käyttäjien ohjeistuksia ja näin on saatu säästöjä esimerkiksi kirkonkylän koululla n.3 % sähkön kulutuksessa verrattuna edeltävään vuoteen vastaavalta ajalta.

Toteutuma 1.1.-30.4.2023

Hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023. Henkilöstösiirrot toteutuvat suunnitellusti. Hyvinvointialue on ostanut kunnalta siirtymäajalla vielä ateriapalvelua, talonmiespalveluja ja aputyömiestoimintaa. Hyvinvointialueen vuokriin on saatu lakisääteinen korpoistamattomalle pääomalle.

Valmistuskeittiö toimii Kampuksen keittiöllä, jossa valmistetaan koulu ruuat Möttöseen, Mäntymetsän päiväkodille sekä ns. Nuopparin alakerrassa olevaan jakelukeittiöön kirkonkylän ala-asteen oppilaita varten. Kampuksen keittiöllä ruokailevat lukiolaiset, KPedun oppilaat sekä kirkonkylän yläasteen oppilaat.

Elintarvikkeiden hintoihin on tullut korotuksia ja kustannukset ylittävät budjetoidut määrärahat.

Tekninen toimi tuottaa kiinteistöhuoltopalveluita tytäryhtiöille ja talonmiespalveluita hyvinvointialueelle.

Lämmityskustannukset ovat kevään aikana korkeammat kuin aikaisempina vuosina.

Sähkön kulutus (kWh) on pienempi aiempiin vuosiin verrattuna, mutta hinnan nousun takia kustannukset ovat nousseet. Sähkön hinnan nousu on kuitenkin ennustettua pienempi ja kulutuksen vähentyessä on pysytty budjetissa sähkön osalta.

Yhdyskuntapalvelut

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju

Tehtävä: Kaavatiet ja kunnan muut tiet talviaurataan ja kesäkunnossa pidetään vakiintuneen tavan mukaisesti. Talviauraus- ja liukkaudentorjuntasopimukset ovat kilpailutuksessa vuosille 2022–2025 (optio 2026). Pysyvän asutuksen ulospääsyteinä toimivat yksityistiet talvikunnossa pidetään, mikäli pihatien tai yksityistiekunta on tehnyt hakemuksen talvikunnossapitoon. Teiden kunnossapitotyöt tehdään teiden kunnossapitotarpeet huomioiden yhdenmukaisesti yleisen tienpidon kanssa.

Kunnossapidossa painotetaan liikenteellisesti merkittäviä teitä. Kesäkunnossapitoon ei myönnetä enää kunnossapitoavustusta. Yksityisteiden peruskorjaukseen on haettavissa avustuksia ELY-keskuksetta (maks. 50 %) ja kunnalta (maks. 20 %).

Tievalaistus kunnossapidetään rakennetuissa kohteissa ja yökatko on klo 22–06 välillä.

Kunnan omistamien yleisten alueiden ja ympäristön julkista kuvaa parannetaan.

Ulkoilu- ja urheilualueet hoidetaan hyvinvointilautakunnan määrittelemän tason mukaisesti. Tekojään yllä- ja kunnossapitoon panostetaan edellisen vuoden tapaan. Hu-levesmaksun keräämisestä luovutaan 1.1.2023 alkaen.

Riskit: Koronan ja Venäjän sodan vaikutukset näkyvät konetöiden hinnoissa ja syksyllä 2022 kilpailutettujen talvipuhtaanapito urakoiden yksikköhinnat ovat nousseet talven 2021–2022 hinnoista noin 10–30 %. Lisäksi toteutumaan vaikuttaa lumisadepäivien määrä ja niitä on vaikea ennustaa talousarviota laadittaessa.

Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

Tavoite	Toimenpide ja mittari	Toteutuma 1.1.-30.4.2023
Energiatehokkuuden edistäminen. Sujuvuudella taloushyötyjä • tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu • ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia. Kokonaishyödyt: • yhteisen ideoinnin määrä kasvaa • kestävä kuntatalous	Alueiden, pihojen ja kunnan tiestöllä vaihdetaan led -valaisutukseen talousarvion puitteissa. • mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja kuntakuva (kuntalaiskysely)	On tilattu LED-valaisimia pihaille, asennus vielä kesken.
Yleisten alueiden ja puistojen (sis. leikkipuistot) viihtyvyyden parantaminen Yhdessä hyvinvointi • kunta ja kuntalaiset yhteistyössä parantamaan viihtyvyyttä Kokonaishyödyt: • ympäristön viihtyvyys	Paikkojen yleistä kunnostamista (kaikilla kylillä ja yhteistyössä asukkaiden kanssa, jopa talukoita, muitakin kuin kevätseivous), roskakorit kuntoon ja säännöllinen tyhjennys, kesällä istutuksia, kesäkukkia ja huolellisesti hoidetut alueet (talousarvion puitteissa). Kesäpiha-/aluekisa yhteistyössä ympäristölautakunnan kanssa. • mittarina osallistujien määrä ja kuntakuva	Kunta osallistunut YLE:n "miljoona roskapussia" kampanjaan. Kesäpiha-/aluekisa ei ole ehditty järjestämään.

Toteutuma 1.1.-30.4.2023

Talvikunnossapito on ylittänyt budjetoidut kustannukset ja tulee vaatimaan talousarvionmuutoksena noin 100 000 euroa talvikunnossapitoon.

Liikelaitokset

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa

Tehtävä: Liikelaitosten hoito ja kunnossapitotehtävät. Liikelaitosten toimintavarmuutta parannetaan ennalta ehkäisevin huoltotoimenpitein.

Vesihuoltolaitos

Käyttötehtävät hoidetaan asetettujen tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti.

Laitoksien aluerajaukset tarkistetaan ja toiminta-alueen kiinteistöt pyritään liittämään verkostoihin tavoitteiden mukaisesti.

Vesi- ja viemärlaitoksesta esitetään kirjanpidollisesti eriytetty tilinpäätös (tase, tulos- ja rahoituslaskelmat liitetietoineen). Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä Vesihuoltolaitos. Vesihuoltolaitoksen peruspääomalle ja taseessa muodostuvalle lainalle kunnanvaltuusto määrää laskennallisen koron. (Kvalt 22.2.2016 § 11 mukaan korko on 1 %.)

Riskit: Viemäri verkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana.

Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

Kaukolämpölaitos

Lämpölaitoksen energiatuotanto sekä lämpölaitoksen käyttö ja kunnossapito toteutetaan ostopalveluna Perhon Energiaosuuskunnalta kulutuksen edellyttämässä laajuudessa. Tuotosopimuksessa on asetettu tavoitteeksi, että lämpöenergiaa tuotetaan hakkeella, kuorella, turpeella ja purulla niin paljon kuin teknisesti on tarkoituksen mukaista. Kattilaa hankittaessa on arvioitu, että hakekattilalla voidaan tuottaa noin 95 % vuotuisesta kaukolämmöntarpeesta, mutta tarve on kasvanut, joten tavoite on asetettu alemmaksi, eli kokonaisenergiamäärästä 85 %. Loppu tuotetaan lämpökeskuksessa olevilla kevyt öljy kattiloilla.

Lämpöverkoston hoito ja kunnossapito toteutetaan kunnan omana työnä.

Aloitetaan selvitystyö kaukolämpölaitoksen mahdollista yhtiöittämisestä ja yhteistyökumppanin hakemiseksi.

Riskit: Lämpölaitoksen kattilan teho ei enää riitä kunnolla nykyiselle liittymä määrälle, joten verkoston laajentaminen on merkittävä riski. Kattilaa joudutaan ajamaan yliteholla ja se lyhentää kattilan käyttöikä ja lisää rikkoutumisen riskiä. Lämmitysöljyn hinta on noussut merkittävästi maailmanmarkkinoilla ja tämä korostaa riskin vaikutusta.

Kaukolämpöverkoston kunto on pääosin hyvä (5,5 km), mutta verkostossa on vielä 0,5 km kunnostamatonta heikkokuntoista osuutta.

Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

Tavoite	Toimenpide ja mittari	Toteutuma 1.1.-30.4.2023
Energiatehokkuuden edistäminen. Sujuvuudella taloushyötyjä • tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu • ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia. Kokonaishyödyt: • yhteisen ideoinnin määrä kasvaa • kestävä kuntatalous	Kunnan vesihuoltoverkoston hulevesiongelmia pienennetään etsimällä kohteet, joista hulevesiä pääsee viemäriverkostoon. • mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja puhdistamolle saapuvan jätevesimäärän pieneminen	Kevät tulvien aikana verkostoon pääsi merkittävä määrä hulevesiä. Tulvivia kaivoja kartoitettu.

Toteutuma 1.1.-30.4.2023

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksella arvio laskutuksen tulot ovat noin 2 % alle edellisen vuoden.

Verkostoon pumpattu veden määrä on ollut suurempaa kuin edellisinä vuosina, alavesisäiliö on käynyt tyhjänä, suurentuneen kulutuksen takia, tästä syystä verkostopaineessa on ollut alenemaa. Verkostossa on ollut vuotoja viisi, joista kolme kaivuutöistä aiheutuneita vesijohdon katkeamisia.

Kaukolämpölaitos

Kaukolämpölaitoksen yhtiöittämiseen liittyen on perustettu työryhmä.

Kulunut talvi ei aiheuttanut suuria vaurioita kattilalle, joten korjauskustannukset pitäisi pysyä kohtuullisina kesän huoltokatkon aikana.

Kaukolämmön kulutusmaksun tarkastus viivästyi alkuvuodesta ja korotuksen tuotot jäivät korotuksen osalta tammi-helmikuulta saamatta. Nousu energianhinnassa näkyvät toteutuneissa lämmityskustannuksissa.

3.5. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-4	Käyttö-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	39.977	21.165	19.500		
Toimintakulut (ulkoiset)	-367.502	-394.467	-60.660	-20.222	33,3
Toimintakate	-327.524	-373.302	-41.160	-20.222	49,1
Poistot ja arvonalentumiset	-59.379	-47.289	-34.950	-1.311	3,8

	käyttö keskim. 33,3 %				
<i>Ulkoinen</i>	Ta 2023	Tot. 1-4/2023	Käyttö-%	Tot 1-4/2022	Tp 2022
00000710 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖN SUOJELU					
Toimintatuotot	19 500		0,0	3 620	21 165
Toimintakulut	-60 660	-20 222	33,3	-23 158	-64 544
Toimintakate	-41 160	-20 222	49,1	-19 538	-43 379
00000720 PELASTUSTOIMINTA					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	0	0		-134 443	-329 923
Toimintakate	0	0		-134 443	-329 923
Ympäristölautakunta					
Toimintatuotot	19 500		0,0	3 620	21 165
Toimintakulut	-60 660	-20 222	33,3	-157 601	-394 467
Toimintakate	-41 160	-20 222	49,1	-153 981	-373 302

	käyttö keskim. 33,3 %				
<i>Ulkoinen ja sisäinen</i>	Ta 2023	Tot. 1-4/2023	Käyttö-%	Tot 1-4/2022	Tp 2022
00000710 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖN SUOJELU					
Toimintatuotot	19 500		0,0	3 620	21 663
Toimintakulut	-74 040	-25 148	34,0	-27 762	-76 529
Toimintakate	-54 540	-25 148	46,1	-24 142	-54 866
00000720 PELASTUSTOIMINTA					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	0	0		-134 443	-329 923
Toimintakate	0	0		-134 443	-329 923
Ympäristölautakunta					
Toimintatuotot	19 500		0,0	3 620	21 663
Toimintakulut	-74 040	-25 148	34,0	-162 205	-406 452
Toimintakate	-54 540	-25 148	46,1	-158 585	-384 789
poistot ja arvonalentumiset	-34 950	-1 311		-15 841	-47 289
Tilikauden tulos	-89 490	-26 459		-174 426	-432 078

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	
Hyvinvointi Ympäristön viihtyvyys	Ympäristön siisteys: Valvonta ja tarvittaessa annetaan kehoituksia • mittarina kuntalaispalaute	Kunta on mukana Yle:n järjestämässä Miljoona roskapussia- kampanjassa.

Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja Jyri Harju

Ympäristötoimi käsittää ympäristölautakunnan, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun.

Lautakunta hoitaa lakisäätöiset rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, maa-ainestenon sekä jätehuollon valvontatehtävät. Lautakunta toimii ympäristönsuojelulain mukaisena ympäristölupaviranomaisena ja maa-aines- ja rakennuslain mukaisena lupaviranomaisena sekä ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena. Lautakunnan tehtävänä on valvoa kunnassa tapahtuvaa rakennustoimintaa sekä kaavoituksen toteutumista siten, kuin niistä on erikseen säädetty.

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, joka neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan avulla edistää hyvää ja ympäristöön sopivaa rakentamista sekä valvoo ympäristön laatua. Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki ja -asetus, Suomen rakentamismääräyskokoelma sekä kunnan rakennusjärjestys. Rakennusvalvonta palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioonottamisesta sekä luvanhakijoiden ja naapurien oikeusturvan takaamisesta rakennettaessa.

Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennus- ja luonnonsuojelulaki ja ympäristönsuojelulain mukaiset tehtävät kuuluvat ympäristölautakunnan alaisuuteen. Rakennustarkastaja toimii kunnan ympäristösihteerinä.

Palo- ja pelastustoimi siirtyy hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta eikä näin ollen pelastustoimen budjetti enää kuulu ympäristölautakunnan alaisuuteen.

Tunnusluvut	tp 2019	tp 2020	tp 2021	TA 2022	TA 2023	Tot 1.1.-30.4.
Rakennuslupahakemukset	66	65	44	45	45	8
Maa-aineslupahakemuksia	1	2	3	2	1	4
Ympäristölupahakemuksia	3	2	2	2	1	0
Rakennusilmoituksia	16	42	27	30	30	16
Poikkeuslupahakemuksia	1	1	0	1	1	0
Suoritettavat ympäristölupavalvonnat		1	6	15	15	0

Toteuma 1.1.-30.4.2023

Ympäristölautakunnan käyttöprosentti (ulkoinen) on 49,1 joka ylittää reilusti keskimääräisen käyttöprosentin 33,3 %. Ylitys selittyy sillä, että alkuvuodesta myönnettyjä rakennuslupia ei ole vielä laskutettu ollenkaan. Laskutettavana on mm. liikuntahallin rakennuslupa (sisäinen lasku) sekä yksi iso eläinsuojan rakennuslupa. Maa-aineslupahakemuksia on tullut 4 kpl, jotka on käsitelty 10.5. pidetyssä kokouksessa. Näistä on tulossa maksutuottoja noin 1700 euroa, joten maa-aineslupien osalta maksutuotot tulevat todennäköisesti toteutumaan. Kun otetaan huomioon laskuttamattomat luvat, on käyttöprosentti linjassa keskimääräiseen käyttöön.

Alkuvuosi on ollut rakentamisen kannalta hyvin hiljainen, eikä loppuvuoden osalle ole odotettavissa mitään isompia rakennushankkeita eikä myöskään ympäristö- ja maa-aineslupatuottoja ole odotettavissa isommissa määrin.

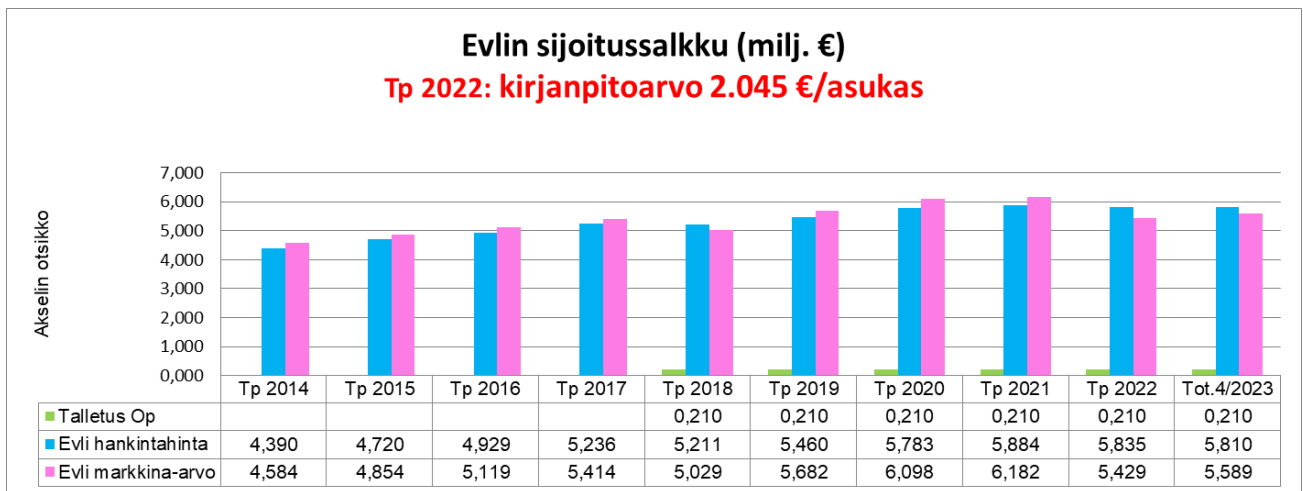
Tekninen johtaja on ollut osa-aikaisella virkavapaalla maaliskuun alusta lähtien ja teknisen johtajan tehtäviä on siirretty rakennustarkastajalle. Kunta on ostanut ympäristösihteerin palvelua Kaustisen kunnalta, joka on ollut noin 10 % Kaustisen ympäristösihteerin työpanoksesta. Alkuvuoden osalta ympäristölupavalvontoja ei ole ehditty suorittamaan lainkaan.

4. INVESTOINNIT

PERHON KUNTA					
tili	k.paikka	INVESTOINNIT 2023	TA 2023, menot/tulot	käyttö 4/2023	käyttö -%
1100	9101	Maa- ja vesialueet, tonttimaat, tulot	25 000	1 695	
1100	9101	Maa- ja vesialueet, tonttimaat, tulot	-25 000		
11970	9214	Kokkonevan tuulipuisto, kaavoitus		-2 321	
11970	9217	Ahvenlammin tuulipuisto, kaavoitus			
11970	9218	Kirvesvuoren tuulipuisto, kaavoitus			
1010	9210	Suunnittelutehtävät	-10 000		
1208	9130	Osakkeet, Metsäliitto/Metsä Group	-3 000		
1010	9211	Yksityisteiden perusparannusten kuntaosuus	-15 000		
1131	9441	Kaavatiet, perusparannus ja rakentaminen	-10 000		
1150	9430	Kaavateiden valaistus	-30 000		
1010	9122	Laajakaistahankkeet	-220 000		
1136	9213	Paavonkallion kuntoportaat, kota ym.	-20 000		
1136	9215	Oksakosken lähiliikunta-alue	-10 000		
1136	9219	Ulkoilualueet ja leikkikentät	-15 000		
1136	9220	Päiväkoti, metsäalueen aita, turva-alusta leikkikalusteille	-40 000		
1005	9121	Hallinnon työkaluja Dynasty ym.	-15 000		
1179	9401	Kalusto siivous ja ruokahuolto	-15 000	-435	
1179	9302	Kalusto sivistystoimi, yläkoulu ja lukio	-20 000		
1179	9421	Tekninentoimi, ruohonleikkurit	-10 000	-9 889	
1179	9305	Kameravalvontajärjestelmä	-60 000		
11105	9459	Kampus, päärakennus	-60 000	-1 539	
11108	9460	Terveyskeskus	-12 000		
11105	9466	Mäntymetsän päiväkoti	-12 000		
11105	9461	Möttösen koulu	-48 000		
11105	9451	Koulukeskus L-rakennus	-12 000	-6 459	53,8
11112	9453	Neulomohalli	-48 000	-7 953	16,6
11102	9462	Kunnantalo	-72 000		
11105	9454	Puukoulu	-35 000		
11105	9465	Möttösen (vanha)koulu, lämmitysjärjestelmä	-110 000	-3 395	3,1
1111	9463	Teollisuustilat / neulomohalli, uutta	-200 000	-533	
11952/ 11104	9455	Liikuntahalli Suunnittelu ja rakentaminen	-2 155 000		
11952/ 11104	9455	Avustus	750 000		
11952/ 11104	9464	Keskuskeittiö ja ruokala	-1 300 000	-11 250	
1141	9510	Vesijohtoverkoston laajentaminen	-20 000	-900	4,5
1141	9512	Vesikulutusmittarit	-80 000		
		Vesijohto- ja viemäriverkoston kartoitus			
1141	9513	Vesijohtoverkoston kartoitus	-25 000		
1144	9533	Viemäriverkoston kartoitus	-25 000		
		Vesijohto- ja viemäriverkoston peruskunnostus			
1141	9511	Vesijohtoverkoston peruskunnostus	-15 000		
1144	9531	Viemäriverkoston peruskunnostus	-15 000		
1144	9530	Viemäriverkoston laajentaminen, nykyinen alue	-20 000	-2 510	12,6
1143	9534	Ruunakangas, kompostikentän peruskunnostus	-80 000		
1148	9500	Kaukolämpöverkosto, nykyinen alue	-20 000		
1148	9501	Kaukolämpöverkosto, peruskorjaus	-300 000		
1147	9509	Kaukolämpölaitos, kattila	-63 000		
		Yhteensä netto (menot 5,245 milj. € tulot 0,775 milj. €)	-4 470 000	-45 489	1,0

5. SIOJITUSTOIMINTA

SALKKURAPORTTI EVLI 30.4.2023				
	osakkeet	rahastot	shekkitili	
Salkun hankintah. 30.4.2023	2 285 700 €	3 519 721 €	3 919	5 809 340 € ha.hinta
Salkun ma.arvo 30.4.2023	2 219 341 €	3 366 306 €	3 919	5 589 566 € ma.arvo
Salkun kp.arvo 31.12.2022	1 840 886 €	3 578 238 €	6 859 €	5 425 984 € kp.arvo
Tilin päätös 2022: markkina-arvo hankintahintaa huonompi				-406 399 €
Huhtikuu 2023: markkina-arvo hankintahintaa huonompi				-219 774 €
				€/asukas
				2 123

6. ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Bruttokansantuote

Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan Suomessa 0,2 prosenttia vuonna 2023. Yksityinen kulutus vähenee, kun hintojen ja korkojen nopea nousu heikentää kotitalouksien reaalisia käytettävissä olevia tuloja. Inflaatio hidastuu ja tulojen kasvu nopeutuu vuonna 2024. Valtiovarainministeriö arvioi, että kasvu toipuu 1,3 ja 1,6 prosentin kasvuun vuosina 2024 ja 2025.

Vuonna 2023 työllisyystilanteen arvioidaan heikkenevän lievästi, mutta paranee uudelleen vuodesta 2024 ja työllisyysaste nousee 74,2 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä. Vuosina 2026–2027 bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan olevan talouden potentiaalista kasvua nopeampaa, noin 1,5 prosenttia vuosittain.

Alijäämä alkaa kasvaa uudelleen vuonna 2023, kun verotulojen kasvu hiipuu ja samaan aikaan julkiset menot kasvavat nopeasti. Kasvavien alijäämien ja hidastuvan nimelliskasvun myötä julkinen velkasuhde kasvaa läpi koko ennustejakson. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon mittavat alijäämät, kohonneet velanhoitokustannukset ja hidas talouskasvu pitävät velkasuhteen nousevalla uralla lähitulevaisuudessa.

Kunnallistalouden kehitys

Paikallishallinnon alijäämä pysyi vuonna 2022 0,3 prosentissa suhteessa BKT:hen. Tuloja kertyi kunnille hyvin siitäkin huolimatta, että yhteisöveron jako-osuuden korotus ja covid-19-tukiin liittyvät valtionosuuslisäykset päättyivät. Kulutusmenojen kasvua ylläpitivät vuonna 2022 palvelutarpeen kasvun lisäksi hoito- ja palveluvelan purkaminen sekä hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtävien laajennukset.

Paikallishallinnon investoinnit kääntyivät vuonna 2021 laskuun 15 vuotta jatkuneen kasvun jälkeen, ja investointien supistuminen näyttää ennakkotietojen perusteella jatkuneen viime vuonna, tosin lasku on edellisvuotta maltillisempaa. Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyivät hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuivat uudistuksen seurauksena. Kuntahallinnon (paikallishallinto pl. hyvinvointialueet) tehtävät painottuvat nykyisin voimakkaasti lapsi- ja nuoriso-ikäluokkien tarvitsemien koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden järjestämiseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi.

Kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on totuttuun tapaan hieman pehmennetty, sillä pienissä kunnissa mahdollisuudet kouluverkon sopeuttamiseen ovat rajalliset ja lisäksi lasten määrään varhaiskasvatuksessa vaikuttaa väestökehityksen lisäksi myös työllisyyden kehitys ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste, joka on viime vuosina ollut nousussa.

Pääasiassa kuntahallinnon kulutuksen arvoa nostaa tarkasteluvuosina kulutusmenojen hinta, joka jatkaa kasvuaan. Kulutuksen hintaan vaikuttaa etenkin kunta-alalle sovitut palkankorotukset. Sopimuskorotukset kertaerineen vauhdittavat kuntatalouden

työvoimakustannusten kasvua kokonaisuudessaan 4,85 prosentilla vuonna 2023 ja 2,99 prosentilla vuonna 2024. Kunta-alan palkat nousevat ns. yleistä linjaa enemmän palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskevan kehittämissuunnitelman vuoksi. Vaikka saavutetut sopimusratkaisut turvaavatkin kunta-alalle työrauhan seuraavaksi kahdeksi vuodeksi, haastaa työikäisen väestön määrän väheneminen ja työvoiman saatavuusongelmat myös kunta-alaa, jossa eläköityminen on voimakasta. Tämä aiheuttaa sen, että peruspalvelujen tuottaminen kohtuullisin kustannuksin saattaa olla entistä haastavampaa useissa kunnissa.

Vuonna 2025 kuntahallinnossa tapahtuu lyhyen ajan sisällä jo toinen merkittävä rakenteellinen uudistus, sillä työ- ja elinkeinopalvelut siirretään kuntien vastuulle ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös perus- ja ansiopäivärahaa. Muutos lisää kuntatalouden menoja n. 840 milj. eurolla vuoden 2025 tasolla. Kuntien valtionosuuksia lisätään siirtyviä kustannuksia vastaavasti.

Kuntien verotuloennusteita on nostettu ylöspäin koko tarkastelukaudella, mutta silti kuntahallinnon menot ylittävät tulot painelaskelmassa. Kuntahallinnon alijäämää tasaantuu noin n. 0,2 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen. Kuntahallinnolla on mittavat velat, jotka kasvavat hieman alijäämien myötä. Alijäämien tasaantuminen näkyy kuitenkin velkasuhteen laskuna.

Taulukko 24. Kuntahallinto¹

	2020	2021	2022	2023**	2024**	2025**
	miljardia euroa					
Verotulot ja sosiaaliturvamaksut	24,6	25,8	26,6	13,0	14,0	14,5
siitä kunnallisvero	20,5	20,8	21,8	8,8	9,8	10,1
yhteisövero	2,2	3,0	2,8	2,1	1,9	2,0
kiinteistövero	2,0	2,0	2,0	2,2	2,2	2,3
Myynti- ja maksutulot	10,7	11,4	11,6	9,1	9,3	9,3
Tulonsiirrot valtionhallinnolta	17,7	17,6	18,3	8,1	8,1	9,1
Muut tulot	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,8
Kokonaistulot	54,6	56,5	58,2	31,9	33,1	34,6
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	40,7	43,5	45,0	24,2	24,7	25,5
Sosiaalivastukset ja luontoismuotoiset etuudet	5,3	5,6	5,9	0,8	0,8	1,1
Muut tulonsiirrot	1,9	1,9	1,8	1,6	1,6	2,1
Omaisusmenot	0,1	0,1	0,2	0,3	0,5	0,5
Pääoman bruttomuodostus	7,0	6,4	6,3	5,6	5,8	6,1
Muut menot	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
Kokonalsmenot	54,7	57,4	59,0	32,4	33,5	35,1
Kulutusmenot	38,8	41,6	43,3	20,6	21,2	22,4
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	-0,1	-0,9	-0,8	-0,5	-0,4	-0,5
Perusjäämä ²	0,0	-0,7	-0,6	-0,2	0,0	-0,0

¹ Kansantalouden tilinpidon mukaan pl. Helsingin sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi

² Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja

Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:24. Taloudellinen katsaus, kevät 2023. Valtiovarainministeriön kansantalousosasto.

Hyvinvointialueiden vaikutus kunnan toimintoihin

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023 ja sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastustoimi siirtyivät kuntien järjestämistä vastuulta hyvinvointialueille. Perhon kunta vuokraa Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle sen tarvitsemat tilat olemassa olevista sote-kiinteistöistä. Kunnalla on valmiudet tehdä vuokralaisen edellyttämät muutos- ja korjaustyöt omistamissaan kiinteistöissä. Muutos- ja korjaustyöt aiheutuvat kustannukset huomioidaan vuokranmääräytymisessä ja pääomakustannukset jyvitetään jäljellä olevalle vuokrasopimusajalla.

Kunnan päätöksenteko

Valtuustokauden ensimmäisen puoliskon päättyessä 31.7.2023 valitaan toimielimiin uudet luottamushenkilöt valtuustokauden loppuun saakka kesäkuun 2023 valtuuston kokouksessa.

Kunnan talouden tasapainottaminen

Perhossa, kuten kuntataloudessa yleensä, väestön ikääntymisen, muuttoliikkeen, työvoiman saatavuuden ja kuntien tulopohjaa vaivaavien rakenteellisten heikkouksien vuoksi ollaan monien haasteiden edessä. Palvelu- ja investointitarpeet, varhaiskasvatuksen ja opetuksen tilojen toteutetut investoinnit, sekä käynnissä oleva liikuntahalli-, keskuskeittiö- ja ruokalainvestointi kasvattavat kunnan poisto-ohjelmaa, lisäten paineita niin käyttötalousmenojen kuin velkaantumisenkin kasvuun.

Talouden tasapainottamistoimenpiteitä on valmisteltu kevään 2023 aikana ja ne on vahvistettu valtuustossa huhtikuussa. Tasapainottamistoimenpiteiden vaikutus käyttötalouteen on vuositasolla arviolta n. 520 00 €. Osa tasapainotustoimenpiteiden vaikutuksesta siirtyy vuosille 2024–2025.

Investoinnit

Vuoden 2023 talousarviossa on varattu suunnittelumääräraha liikuntahallille, koulun ruokalalle ja kotitalousluokalle, jotka tulevat olemaan lähivuosien merkittävimmät investoinnit. Muutoin investoinnit liittyvät korjausvelan hallintaan eri kiinteistöissä. Konserniyhtiöillä on tarve teollisuus- ja asuinkiinteistöjen korjaus- ja uudisrakentamiseen. Kunnan rooli konserniyhtiöiden investoinneissa liittyy lähinnä rahoitukseen sekä vakuuksiin.

Investointien toteutusta joudutaan arvioimaan hanke kerrallaan muuttuneen maailman tilanteen vuoksi, joka vaikuttaa raaka-aineiden saatavuuteen ja hintoihin.

TILINPÄÄTÖSENNUSTE

PERHON KUNTA								
TULOSLASKELMA 1.1.-30.4.2023 JA TILINPÄÄTÖSENNUSTE								
Ulkoinen (1000 €)	Tp 2021	Tp 2022	Käyttö 1-4/22	Tot22/tp 22Käyt tö-%	Ta+m uutos 2023	Käyttö 1-4/23	Käyttö-%	TPE 2023
Toimintatuotot	3 776	2 854	753	26,4	2 511	670	27	2 511
Toimintakulut	-22 888	-24 459	-8 001	32,7	-12 045	-4 051	34	-12 295
TOIMINTAKATE	-19 112	-21 605	-7 248	33,5	-9 534	-3 381	35,5	-9 784
VEROTULOT	8 517	8 694	3 097	35,6	4 896	2 031	41	5 018
Kunnallisvero	6 639	6 745	2 504	37,1	3 340	1 639	49	3 358
Yhteisöveron tuotto	1 060	1 070	507	47,3	707	344	49	696
Kiinteistövero	818	879	86	9,8	849	48	6	964
VALTIONOSUUDET	12 906	13 673	4 557	33,3	5 665	1 894	33	5 683
	21 423	22 367	7 654	34,2	10 561	3 925	37	10 701
KÄYTTÖKATE	2 311	762	406	53,2	1 027	544	53	917
Rahoitustuotot	665	416	148	35,6	169	80	47	169
Rahoituskulut	-131	-790	-57	7,2	-238	-131	55	-237
	534	-374	91	-24,3	-69	-51	74	-68
VUOSIKATE	2 845	388	497	128,0	958	493	51	849
Poistot ja arvonalenn.	-1 678	-1 338	-448	33,5	-1 292	-408	32	-1 292
Tilikauden tulos	1 167	-950	49	-5,1	-334	85		-443
Satunnaiset/Poistoero	78	4		0,0	0			
Rahastosiirrot	50	300		0,0	327			
TILIK. YLIJÄÄMÄ	1 295	-646	49	-7,5	-7	85		-443